

Årsrapport 2018

Vestmarkkonferansen 2018

Skagerrak Sparebank-lekene

Innholdsfortegnelse

STOR OG LITEN NOK.....	2
ÅRSBERETNING FOR 2018.....	3
REGNSKAPET FOR 2018.....	4
DRIFTSRESULTATET	4
NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNT EKTER	4
NETTO ANDRE DRIFTSINNT EKTER	5
DRIFTSKOSTNADER.....	5
TAP OG NEDSKRIVNINGER.....	6
BALANSEN	6
FORVALTNINGSKAPITALEN	6
UTLÅN	6
GARANTIER.....	7
KONTANTSTRØMSANALYSE	8
EGENKAPITAL OG SOLIDITET	8
LIKVIDITET	9
STYRETS VURDERING AV REGNSKAPET/VURDERING AV FORTSATT DRIFT.....	9
OPERASJONELL RISIKO	9
RENTERISIKO	9
MARKEDSRISIKO	10
VALUTARISIKO	10
KREDITTRISIKO	10
HMS.....	13
SYKEFRAVÆR	13
PERSONALET	13
LIKESTLLING	13
UTSIKTENE FOR 2019	15

Alle tall fra 2016 og tidligere gjelder Bamble Sparebank som var overtagende bank i fusjonen med Kragerø Sparebank.

Stor og liten nok

1490 nye kunder fant veien til Skagerrak Sparebank i 2018. Dette er ny rekord og et høyt tall sammenlignet med tidligere år. Kundene er forskjellige både med tanke på alder og størrelse. Vi har fått nye kunder som akkurat har blitt født og vi har fått nye bedrifter som trenger både 50 og 100 millioner kroner i lån. Felles for alle er at de ønsker å ha en lokal bank som er tilstede og kan dekke deres ulike behov - og de vil ha en bank som har tid til et møte eller en samtale.

Skagerrak Sparebank er i ferd med å bli en lokal regionbank. Tradisjonsrik og verdibasert i grunnmuren, men med et moderne innhold som favner alle kunder. Vi har og skal fortsatt ha dyktige rådgivere plassert rundt på regionale kontorer slik at reiseveien ikke skal bli så lang for kundene. Vi erfarer at selv i vår digitale hverdag setter kundene pris på den tryggheten et fysisk møte gir når hendelser oppstår eller noe skal løses.

I mai 2018 etablerte vi en ny filial i Arendal. Vi har tro på Agder og kundene der. Sammen med AKTIV eiendomsmegling har vi kommet godt i gang og mange egder ble kunder i andre halvår av 2018. Etter responsen å dømme så vil vårt Arendalskontor bli en viktig vekstmotor fremover.

En annen viktig milepæl i 2018 var at vi inngikk en avtale om salg av Vestmar Production AS. Etter noen tunge år for bedriften fikk vi på plass nye eiere, som sammen med et bedre marked har bidratt til en nytt oppsving for bedriften. Fra en presset situasjon og trusler om nedbemanning kjører nå bedriften 2 skift og har en ordresreserve større enn noen gang. Vi heier på nye eiere og de ansatte som har stått på gjennom en vanskelig periode.

Resultatmessig ble 2018 et bedre år enn 2017. Turbulente verdipapirmarkeder og svak verdiutvikling på aksjeporteføljen svekket sluttresultatet noe, men mange av disse plasseringene har et lengre tidsperspektiv enn 2018. Bankens langsiktige mål om å levere konkurransedyktig avkastning er uforandret og betydelig nærmere enn for ett år siden.

NORDirektebank tar også stadig større markedsandeler med sitt direktebankkonsept. Konkurransedyktige betingelser og god, digital sørvis er en vinneroppskrift mot nisjer i privatmarkedet. Gjennom NORDirektebank har vi fått et stødig, nasjonalt forfeste som en god leverandør av boliglån, spareprodukter og dagligbanktjenester. Kundene er spredt over hele landet, men felles for alle er at de eier bolig som kan omsettes relativt raskt.

To år etter fusjonen mellom Kragerø og Bamble begynner bankens nye strategi å gi resultater. Kunder og ansatte trives og vi vokser som aldri før.

Jan Kleppe, Adm.banksjef.

Årsberetning for 2018

Makro

Norsk økonomi var i høykonjunktur i 2018

Norsk økonomi gikk godt i 2018. Sysselsettingen økte med om lag 55 000 i løpet av 2018, i det som må karakteriseres som et unormalt godt år for norsk økonomi. Høyere oljepris, sterk dollar og lave renter bidro til økt aktivitet innenfor flere sektorer. Arbeidsledigheten falt til 4,0 prosent mot slutten av året, ned fra 4,2 prosent i 2017. Prisene steg med 2,6 prosent - omtrent det samme som den underliggende lønnsveksten.

Boligprisene hadde også en positiv utvikling, men høy byggeaktivitet og redusert befolkningsvekst bidro til litt lavere prisvekst enn foregående år. Gjeldsveksten til husholdningene steg med 5,6 prosent i 2018.

Gode tider har en konsekvens. Norges Bank økte sin rente fra 0,5 prosent til 0,75 prosent i september. Dette var den første renteøkningen på lang tid og markerte et lite skifte i norsk pengepolitikk. Renteøkningen fra Norges Bank bidro til økte boligrenter i de fleste norske bankene. I gjennomsnitt økte boligrentene med 0,11 prosent poeng etter renteøkningen.

Regionale utviklingstrekk

Fra å være en region som haltet litt etter landsgjennomsnittet er Nedre Telemark i ferd med å utligne forskjellen. De siste to årene har boligprisene steget jevnt og i tråd med landsgjennomsnittet, mens arbeidsledigheten har falt ned til under landsgjennomsnittet.

Regionen nyter fortsatt godt av lave boligpriser selv om enkelte nye prosjekter har brutt barrierer med tanke på kvadratmeterpris. Det har vært høy byggeaktivitet og gode salgsbetingelser for nye prosjekter gjennom hele året.

2019

Vi forventer at 2019 skal bli et godt år for å videreutvikle banken. Gode og stabile makrobetingelser vil etter all sannsynlighet prege hverdagen. Ved inngangen til 2019 er det riktignok en gryende bekymring rundt børsutvikling etc, men dette vil i begrenset grad påvirke bankens drift.

Vi skal imidlertid ta den gryende usikkerheten på alvor og forberede oss på noe mer uro i verdipapirmarkedene. Brexit og handelskrigen mellom USA og Kina vil kunne forsterke denne usikkerheten fremover.

Regnskapet for 2018

Regnskapet for 2018 viser en bedring fra 2017 regnskapet. God utlånsvekst og økte inntekter fra bankens kjernedrift har bidratt til at resultatet etter skatt vokste fra 41,5 MNOK i 2017 til 58,7 MNOK i 2018. Etter et par år med avvikling av krevende bedriftsengasjementer har risikoen i bankens utlånsportefølje også normalisert seg. Dette har hatt en positiv effekt på bankens utlånstap, som ble redusert fra 30 MNOK til 3 MNOK i 2018. Til tross for sterk kundevekst og økt salg gikk bankens kostnader ned i 2018. Økt effektivitet og utnyttelse av bankens distribusjonskapasitet har vært og er et prioritert satsingsområde for banken.

Regnskapet i 2018 er negativt påvirket av svak avkastning på likviditetsporteføljer og anleggsaksjer.

Bankens utlån vokste med 11 prosent i 2018 og utlånsveksten bekrefter nok en gang bankens sterke posisjon i markedet. Sammenlignet med den generelle kredittveksten som var på 5,6 prosent så har banken kapret markedsandeler i et sterkt konkurranseutsatt marked.

Utlånsveksten har kommet både innenfor bedriftsmarkedet og privatmarkedet

NORDirektebank.no

NORDirektebank er et markedskonsept som distribuerer boliglån til et nasjonalt marked. NORDirektebank har fortsatt den gode veksten fra tidligere, med god kundetilgang og sterk utlånsvekst. Kundekonseptet skårer sterkt på effektivitet og gode betingelser.

Driftsresultatet

Driftsresultatet etter tap ble 78,2 MNOK mot 51,8 MNOK i 2017. Bankens resultat før tap ble redusert med 1,5 MNOK til 80,7 MNOK i 2018.

Resultat etter skatt ble 58,7 MNOK som ga en egenkapitalavkastning på 6,2 %. Resultat pr. egenkapitalbevis ble 6,70 NOK hvorav 6,70 NOK også er foreslått som utbytte.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter økte fra 130 MNOK til 140,2 MNOK i 2018. Rentenettoen økte fra 1,48% i 2017 til 1,49% i 2018. Norges Banks gjennomførte en renteøkning i oktober 2018 som medførte at rentenettoen til banken var høyere ved utgangen av året enn ved starten.

Netto andre driftsinntekter

Netto andre driftsinntekter falt fra 66,6 MNOK i 2017 til 50,3 MNOK i 2018. Reduksjonen skyldes nedskrivninger på verdipapirporteføljer og redusert avkastning fra Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS. Øvrige inntekter har økt i tråd med kundetilstrømning og økte volumer. Effekten av reduserte verdipapirinntekter, og reduserte utbytter fra Eika og andre investeringer er beregnet til ca. 21 MNOK. Sammenlignet med fjoråret ville dette økt årets EK avkastning med ca. 2,2 %. Nedskrivningene i aksjeporteføljen er ikke realisert og vil derfor kunne reverseres ved et senere tidspunkt.

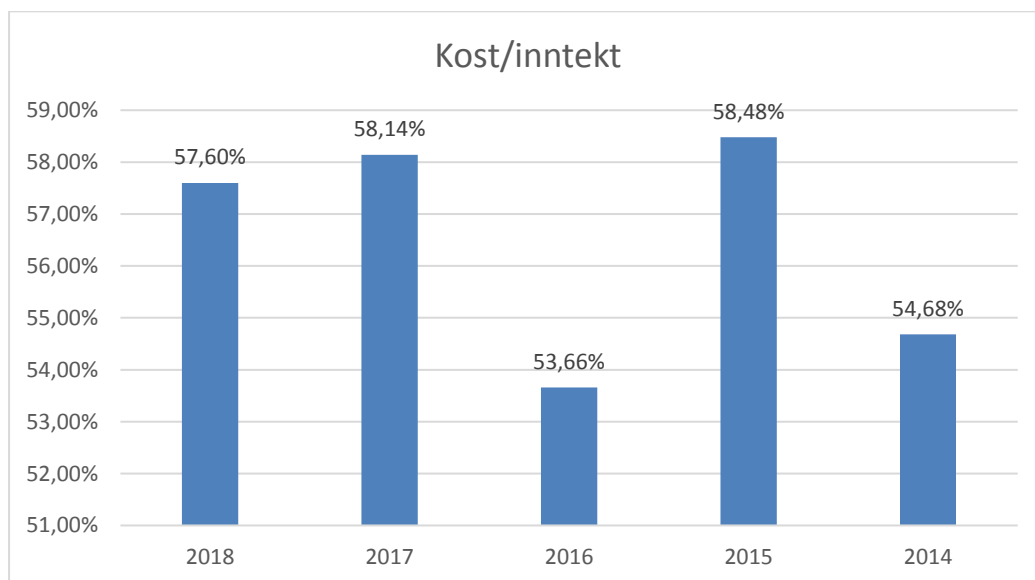
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester økte fra 40,1 MNOK i 2017 til 43 MNOK i 2018. Økte porteføljer av kort, fond og skadeforsikring samt høyere provisjon fra Eika Boligkreditt AS er hovedårsaken til økningen.

Driftskostnader

Bankens samlede driftskostnader ble redusert med 4,6 MNOK fra 114,3 MNOK mot 109,7 MNOK i 2018. Kostnadsreduksjonen har kommet i et år med høy aktivitet og etablering av et nytt kontor i Arendal.

Den relative kostnadsprosenten har falt fra 1,30 % i 2017 til 1,17 % i 2018. Forholdet mellom kostnader og inntekter var 57,6% mot 58,14% i fjor.

De samlede personalkostnadene i 2018 ble 53,9 MNOK, en reduksjon på 1,6 MNOK fra 2017. Avskrivningene for året var uforandret på 5,4 MNOK. 3,3 MNOK av beløpet er avskrivninger på bankens hovedkontor i Kragerø.

Kostnadsutvikling 2014 – 2018

Tap og nedskrivninger.

Banken har i 2018 utgiftsført 3,2 MNOK til tap. Tapene knytter seg til få engasjementer på bedriftssiden. Samlede nedskrivninger utgjør ved årsskiftet 42,7 MNOK fordelt med 27,9 MNOK på individuelle nedskrivninger og 14,7 MNOK på gruppevis nedskrivninger.

Banken forventer at tapene i 2019 vil øke noe sammenlignet med 2018, men ikke utover det som kan betraktes som et normalnivå for Skagerrak Sparebank. De økonomiske forholdene lokalt er gode, og vi vil derfor ikke se noen dramatistiske endringer som følge av endrede makroforhold. Vi må imidlertid ta høyde for at økt utlånsvolum vil gi økte nedskrivninger i takt med utlånsveksten.

Bankens misligholdsandel er lav og utgjør ved årsskiftet kun 0,55 prosent av brutto utlån. Banken har etablert gode rutiner for å følge opp utsatte engasjementer.

Balansen**Forvaltningskapitalen**

Ved utgangen av 2018 var forvaltningskapitalen 9.714 MNOK, en økning på 733 MNOK eller 8,16 % fra 2017. Økningen kommer etter god kundetilstrømning og sterk utlånsvekst.

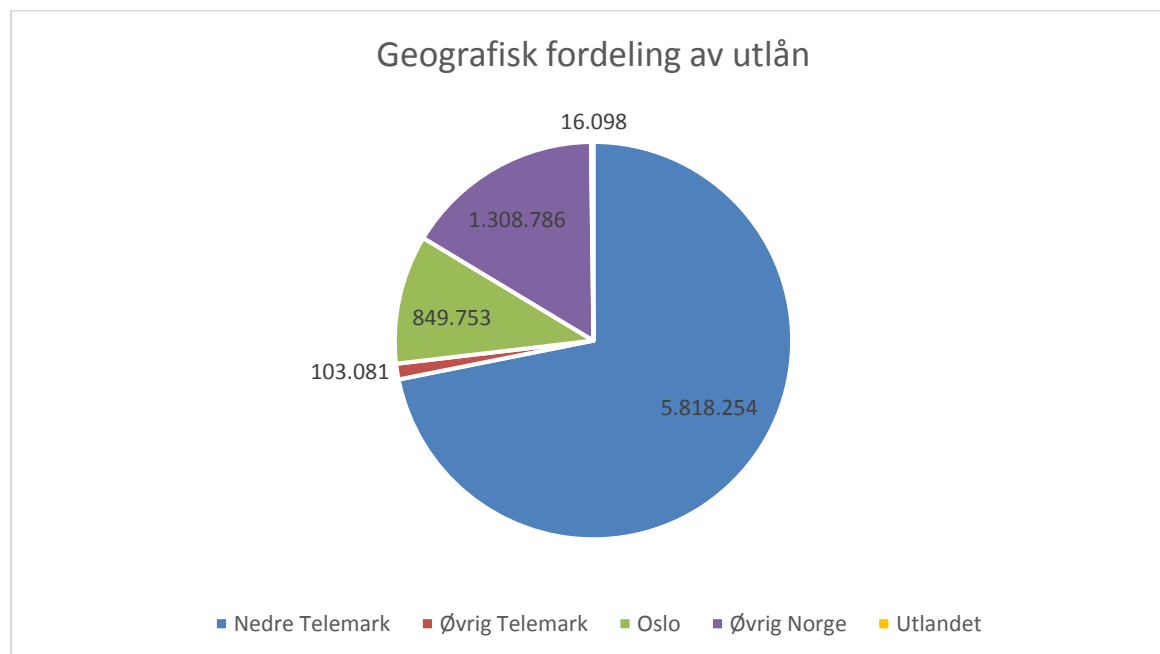
Innskuddene økte fra 5.546 MNOK i 2017 til 5.855 MNOK i 2018. Økningen på 311 MNOK utgjør 6,1%. Til tross for tøff konkurranse med blant annet forbrukslånbankene har innskuddene vokst jevnt og trutt gjennom året.

Utlån

Brutto utlån i egne bøker økte med 607 MNOK til 8.096 MNOK eller 8,1 prosent. I tillegg kommer veksten i lån som er overført til Eika Boligkreditt. Dette utgjorde ca.502 MNOK. Samlet utlånsvekst ble 10,8 prosent.

Utlånsvolumet rettet mot privatmarkedet økte med 866 MNOK eller 10,3 prosent, mens utlån til bedriftsmarkedet økte med 243 MNOK tilsvarende 13,1 prosent. Utlånsveksten i 2018 var betydelig høyere enn den generelle kredittveksten både innenfor privatmarkedet og bedriftsmarkedet.

Fordelingen av utlån mellom bedriftsmarkedet og privatmarkedet utgjorde ved årsskiftet hhv. 26 % og 74 %. Beregningene inkluderer ikke lånene som er overført til Eika Boligkreditt.

Geografisk fordeling av utlån.**Garantier**

Bankens garantivolum var ved årsskiftet 112 MNOK mot 140 MNOK i 2017. Det vises for øvrig til note 22.

Kontantstrømsanalyse

Kontantstrømsanalysen viser en netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter på -809 MNOK for 2018, mens bankens driftsresultat er på 78,2 MNOK. Hovedårsaken til forskjellen mellom netto kontantstrøm og resultat er at banken hadde en vesentlig sterkere utlånsvekst enn innskuddsvekst i 2018. Utlånene økte med 607 MNOK og innskuddene økte med 311 MNOK. Kontantstrømeffekten av endring i gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer utgjorde 316 MNOK.

Egenkapital og soliditet.

Egenkapital

Bankens ansvarlige kapital var på 972 MNOK ved utgangen av 2018. Ren kjernekapital utgjorde 782 MNOK. Kapitaldekningen og kjernekapitaldekningen var ved årsskiftet hhv 19,95 prosent og 17,90 prosent. Ren kjernekapital har i 2018 blitt redusert til 16,05 prosent.

Banken har også beregnet kapitaldekning etter konsolidering med Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS. Konsolidert ren kjernekapitaldekning er beregnet til 15,61 prosent, konsolidert kjernekapitaldekning til 17,51 prosent og konsolidert kapitaldekning til 19,56 prosent.

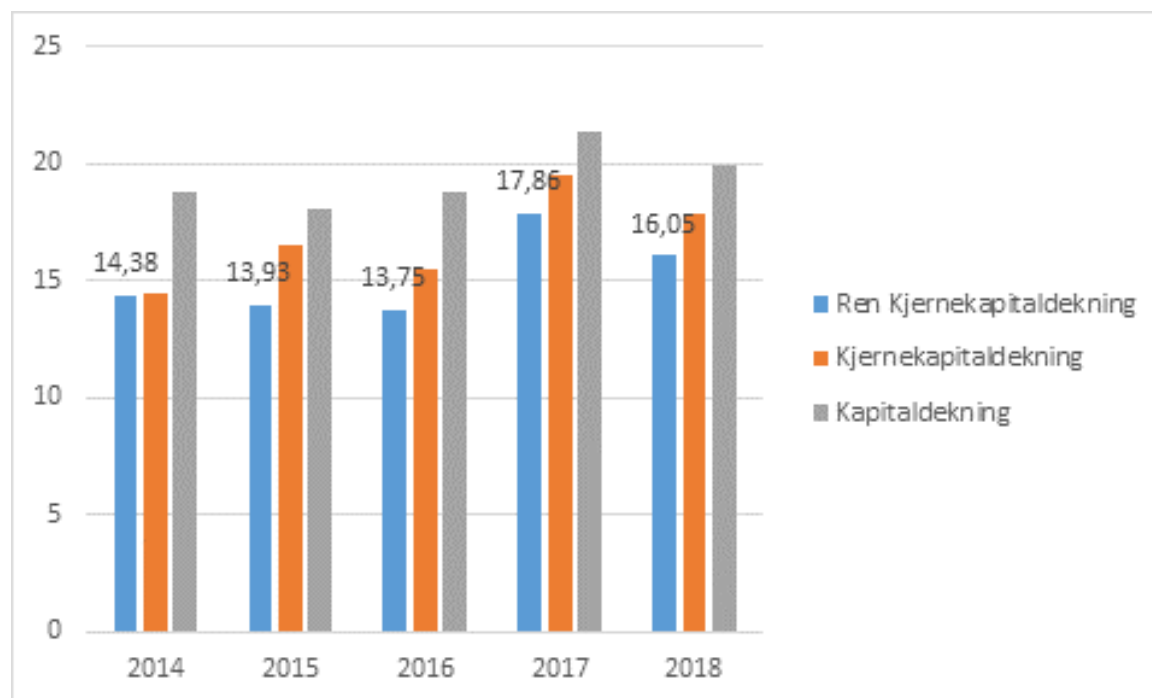
Banken har et Pilar 2 krav på 3,5 prosent. Banken har ikke fått tildelt konsolidert Pilar 2 krav.

I bankens ansvarlige kapital inngår det to ansvarlige lån på tilsammen 100 MNOK og to fondsobligasjonslån på til sammen 90 MNOK. De ansvarlige lånene på hhv 40 MNOK og 60 MNOK ble tatt opp i 2014 og 2017. Fondsobligasjonslånene på hhv 30 MNOK og 60 MNOK er evigvarende men det er en "call" etter 5 år.

Egenkapitalavkastningen etter skatt var 6,2 prosent i 2018 mot 4,9 prosent i 2017.

Bankens egenkapital utgjorde ved årsskiftet 979 MNOK.

Kapitaldekning og kjernekapital.

Likviditet

Bankens likviditet har vært god og stabil gjennom hele året. De langsiktige låneopptakene utgjorde 2.545 MNOK ved årsskiftet. Låneopptakene er fordelt på lån med ulik størrelse og forfallstidspunkter.

Innskuddsdekningen ved årsskiftet utgjør 72,69 prosent mot 74,05 prosent i 2017. Styret vurderer bankens likviditetssituasjon som god.

Styrets vurdering av regnskapet/vurdering av fortsatt drift.

Styret mener at resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir et tilstrekkelig grunnlag for å bedømme bankens virksomhet og stilling ved årsskiftet. Styret er ikke kjent med at det er oppstått forhold etter årsskiftet som kan påvirke bankens resultat negativt.

Styret bekrefter at regnskapet er avgitt under forutsetning av videre drift. Av årets overskudd på kr. 58,7 MNOK føres kr. 48,7 MNOK til sparebankens fond, 2,5 MNOK settes av til gaver og gavefond, 7,5 MNOK til utbytte og 3 TNOK føres til utjevningsfond.

Stabil drift og jevn vekst gir imidlertid et godt grunnlag for positiv utvikling fremover.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risiko for at maskiner, personell, systemer og rutiner ikke fungerer som forutsatt.

Banken har lav operasjonell risiko. IKT-systemene, som er forretningskritisk for banken, har gjennomgått oppdateringer og forbedringer løpende og alle systemene har vært stabile gjennom hele året.

Banken har etablert gode styringsrutiner for alle områder. Alle policydokumenter og rutiner oppdateres minimum en gang per år.

Banken stimulerer de ansatte til videreutdanning. Alle ansatte i kundeposisjon har gjennomført kompetansebyggende tiltak og banken har satt seg et høyt mål for samlet kompetanse i organisasjonen. Kompetansetiltakene vedlikeholdes gjennom resertifiseringsordninger levert av Eika skolen.

Det er styrets vurdering at bankens risikohåndtering er tilstrekkelig ivaretatt.

Renterisiko

Renterisikoen er i det vesentlige forbundet med beholdningen av rentebærende verdipapirer og fastrentelån og innskudd.

Netto renterisiko i balansen ved en endring på ett prosentpoeng utgjør 1,7 MNOK.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen er først og fremst knyttet til beholdningen av aksjer, egenkapitalbevis og fondsandeler.

Styret har fastsatt rammer for investeringer i de ulike verdipapirene og innført en maksimal grense for investeringer i enkeltpapirer. Ved årsskiftet var beholdningen av verdipapirer 1.280 MNOK hvorav 341 MNOK var plassert i aksjer og egenkapitalbevis. Handelsporteføljen utgjør 0,2 MNOK ved årsskiftet. Bankens beholdning av verdipapirer er lavere enn de maksimale rammene som er satt av styret. Ved utgangen av året vurderer styret risikoen i bankens verdipapirportefølje til å være moderat. Obligasjonsporteføljen består i hovedsak av godt ratede obligasjoner med begrenset kredittrisiko. Banken anser samlet risiko i obligasjonsporteføljen som lav.

Valutarisiko.

Banken besitter en begrenset kontantbeholdning av valuta for turistformål, og deler av bankens IT kostnader betales i danske kroner. Samlet valutaeksponering er lav og den påvirker ikke bankens resultat i vesentlig grad.

Kredittrisiko

Banken vurderer kredittrisikoen knyttet til utlån og garantier som moderat. Bankens utlånsvekst i 2018 var høyere enn budsjett. Det er bankens inntrykk at utviklingen i 2018 har vært positiv med hensyn til risiko i samlet kredittportefølje. Andelen lån med høy risiko og andelen misligholdte og tapsutsatte lån er lavere enn tidligere. Det er derfor bankens oppfatning at den samlede restrisiko i disse vurderes som lavere enn i tidligere perioder.

Misligholdsandelen var 0,55 prosent av brutto utlån ved årsskiftet. Andelen av utlån til privatmarkedet var ved årsskiftet 74 prosent.

Utviklingen i eiendomsprisene er viktig for den totale kredittrisikoen i banken. I løpet av året har eiendomsverdiene i bankens markedsområde steget med ca. 3 prosent.

Prisutviklingen på næringseiendom er mer usikker, men det er grunn til å tro at denne også har vært positiv. Vi forventer moderat stigende priser for boligeiendom i 2019.

Vedvarende utsikter til lav rente vil bidra til jevn etterspørsel etter boliger. Vi tror ikke på noen eiendomsboble i Grenland da prisene på alle typer eiendom er blant de laveste i landet.

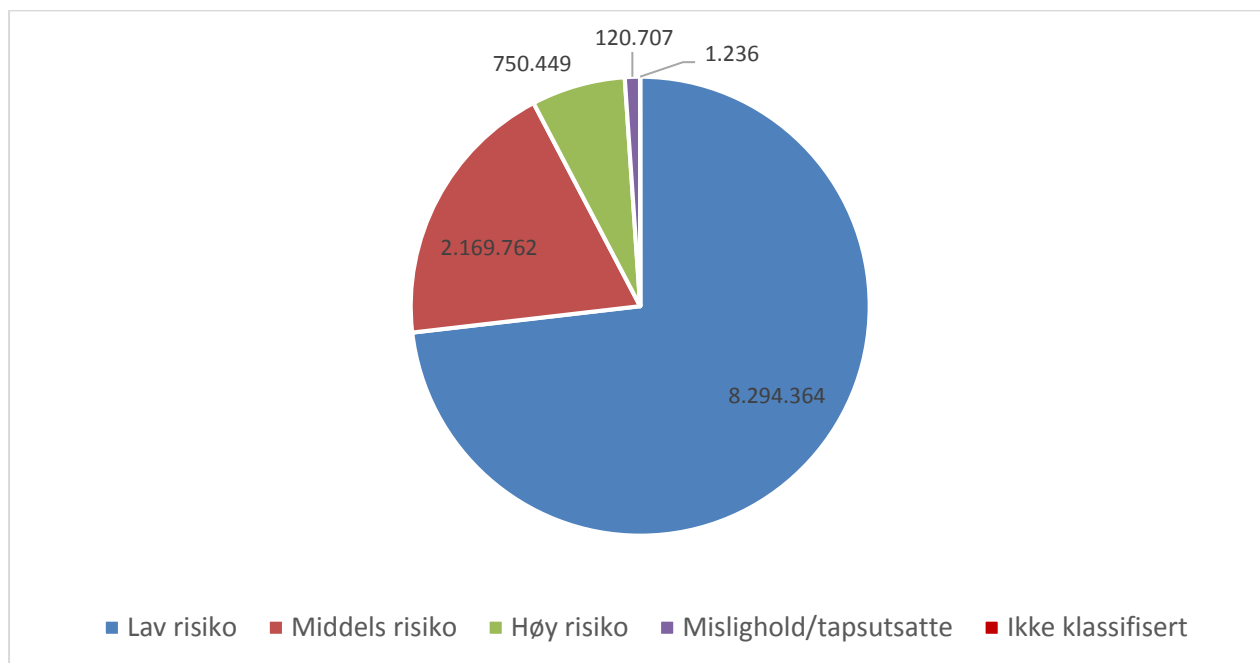
Styret har fastsatt interne begrensninger på størrelsen på enkeltengasjementer. Et engasjement defineres som stort dersom det overstiger 10 prosent av bankens ansvarlige kapital. Ved nyttår hadde banken 3 engasjement som oversteg 10 prosent av bankens ansvarlige kapital.

Kredittrisikoen overvåkes gjennom risikoklassifisering og misligholdsrapportering. Alle engasjementer risikoklassifiseres og fordeles som lav, middels eller høy risiko. Risikoklassifiseringen er basert på kundens økonomi, gjeldsgrad og verdien på deponerte sikkerheter.

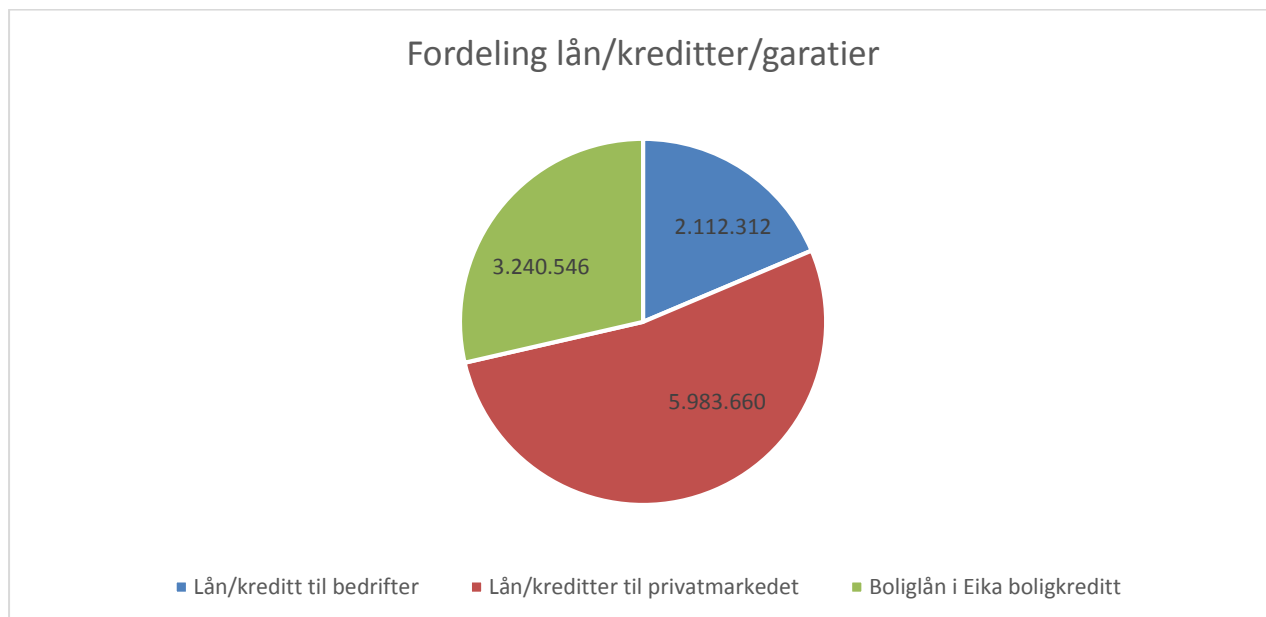
Ved årsskiftet var 62,4 prosent av totalt utlån klassifisert som lav risiko, mens 26,8 prosent var klassifisert som middels risiko. Lån med høy risiko utgjorde 9,3 prosent.

Banken forventer at fremtidige, årlige kredittap vil beløpe seg til ca. 0,12 % av utestående utlånsvolum.

Risikoklassifisering.

Engasjement fordelt på sektor.

HMS

Sykefravær

Sykefraværet i banken er på 3,9. Sykefraværet i 2018 har vært på samme nivå som snittet i finansbransjen. Bankens interne mål er å ha et lavere sykefravær enn bransjen.

Banken har i 2018 hatt avtale om levering av bedriftshelsetjenester. Avtalen innebærer hjelp til forebyggende aktiviteter og oppfølging av de ansattes arbeidshelse. Oppfølging av de ansatte vedr fysisk og psykisk helsevern har vært gjennomført iht. bankens HMS policy. Banken har også i 2018 hatt et samarbeid med fysioterapeut og kiropraktor.

Personalet

Ved utgangen av året sysselsatte banken 64 personer fordelt på 60 årsverk.

Banken legger vekt på videreutvikling av de ansatte slik at både banken og hver enkelt ansatt blir bedre rustet til å møte nye krav og rammebetingelser. Alle bankens rådgivere sertifiseres ut fra ansvar og arbeidsoppgaver.

Likestilling

Ved årsskiftet har banken 56 prosent kvinner og 44 prosent menn. Andelen kvinner med lederfunksjon er 28,5 prosent.

Samfunnsansvar

Arbeidet med samfunnsansvar er forankret i bankens verdier. For å kunne synliggjøre bankens samfunnsansvar, er forutsetningen at banken makter å skape lønnsomhet, og som et minimum, etterlever alle lover og forskrifter. Det er også en forutsetning at banken har et godt forhold til sine medarbeidere og ledere, har et verdigrunnlag som etterleves og betyr noe for de ansatte, samt har de beste relasjoner til sine kunder og samarbeidspartnere. En aktiv dialog og omsorg for lokalsamfunnet er viktig for bankens gode omdømme og denne blir bekreftet gjennom gode resultater fra kundetilfredsmålinger, som gjennomføres annethvert år.

Bankens complianceansvarlig har ikke rapportert avvik i 2018 knyttet til bankens etterlevelse av lover og forskrifter.

Banken bidrar til samfunnet gjennom gaver og annen støtte til idrett, kultur, ideelle organisasjoner og andre samfunnsnyttige formål. I 2018 beløp slik støtte seg til ca. 3,5 MNOK.

Samfunnsansvaret innebærer også at banken skal ha et bevisst forhold til sine interessenter og påse at bankens handlinger bidrar til en sosialt ansvarlig forretningsdrift. Hensynet til samfunnsansvar er innarbeidet i overordnede retningslinjer under konkrete emner som eksempel etikk, bekjempelse av hvitvasking og korrupsjon, helse, arbeidsmiljø og sikkerhet samt det ytre miljø. I 2018 ble det rapportert åtte mistenkelige transaksjoner til Økokrim, mens bankens øvrige hendelsesrapportering ikke har avdekket vesentlige avvik i 2018. Banken har ikke særskilt klimaregnskap og innehar heller ikke egen miljøsystemsertifisering.

For å sikre etterlevelse og godt omdømme inngår bankens ansatte i et etterutdanningsprogram med ulike kurs, seminarer mv. med fokus på etterlevelse av sentrale lover og forskrifter, forsvarlig utlånspraksis mv. Ved utgangen av 2018 har banken 19 ansatte med sertifisering som Autoriserte Finansielle Rådgivere (AFR) og 27 ansatte med sertifisering innen Godkjenningsordningen for selgere og rådgivere i skadeforsikring. Banken sikrer også ansatte innflytelse gjennom godt samarbeid med de tillitsvalgte innenfor de rammer og tradisjoner som gjelder for bransjen. Det legges videre til rette for at rekrutteringer skjer fra et bredt utvalg av samfunnet og eldre arbeidstakere kan få et yrkesaktivt liv frem til alderspensjonering og bidra til å redusere antall tidligpensjoneringer i banken.

Banken har utover årsrapporten og ovennevnte forhold ingen særskilt rapportering på samfunnsmessige «resultater»

Miljø

Bankens drift påvirker ikke det ytre miljøet.

Utsiktene for 2019

Ved inngangen til 2019 er de underliggende makrotrendene i vår region positive. Det er god fart i økonomien og sysselsettingen er høy. De store industrilokomotivene er fortsatt svært viktig for sysselsetting, leverandørindustri og handel i regionen. Den eksportrettede industrien i Grenland har og vil ha gode eksportvilkår, og en forventet, lav kronekurs vil fortsatt bidra til god konkurranseevne.

Turist-/ og hyttenæringen langs kysten hadde høy aktivitet i 2018 og basert på et godt sommervær i 2018 har vi tro på at hyttemarkedet vil ha høy aktivitet i 2019. Dette vil normalt påvirke hytteprisene i positiv retning og ikke minst sørge for verdifull omsetning i kystbyene.

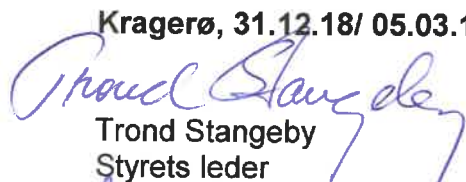
Skagerrak Sparebank er godt forberedt for videre vekst i 2019. Godt etablerte markedsrelasjoner i kombinasjon med nye vekstkontorer vil gi banken et videre løft.

Banken skal fortsette det gode samarbeidet som er etablert med frivillige organisasjoner, lag og foreninger. Den grunnleggende sparebankideen, hvor engasjement og omsorg for lokalsamfunnet står sentralt, skal fortsatt være grunnmuren i bankens forretningsmodell.

TAKK

Styret vil rette en takk til alle kunder og forretningsforbindelser for samarbeidet i 2018. Styret vil også takke de ansatte for godt utført arbeid i 2018.

Kragerø, 31.12.18/ 05.03.19

Trond Stangeby
Styrets leder

Tor Markussen
Styrets nestleder

Vigdis Hågensen
Vigdis Hågensen

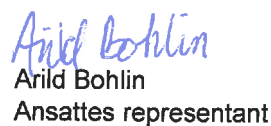
Astri Ellegård-Jacobsen
Astri Ellegård-Jacobsen

Morten Andresen
Morten Andresen

Kjersti Rønneid Larsen
Ansattes representant

Arild Bohlin
Ansattes representant

Jan Kleppe
Adm. Banksjef

Innhold

Generelle Regnskapsprinsipper	18
Resultatregnskap	24
Balanse	26
Kontantstrømoppstilling	29
 Noter.....	 30
NOTE 1 – FINANSIELL RISIKO	30
NOTE 2 – KREDITTRISIKO	31
NOTE 3 – KAPITALDEKNING	38
NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO	40
NOTE 5 – RENTERISIKO	42
NOTE 6 – MARKEDSRISIKO	43
NOTE 7 – ANDRE RENTEKOSTNADER	46
NOTE 8 – PROVISJONSINNTEKTER OG PROVISJONSKOSTNADER	47
NOTE 9 – PENSJON	48
NOTE 10 - LØNNS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER	49
NOTE 11 – LÅN OG YTELSE	49
NOTE 12 – VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER	50
NOTE 13 – SPESIFIKASJON AV ANDRE DRIFTSKOSTNADER.....	50
NOTE 14 – SKATTEKOSTNAD.....	51
NOTE 15 – KONTANTER OG INNSKUDD I NORGES BANK	52
NOTE 16 – OVERTATTE EIENDELER	52
NOTE 17 – EIERINTERESSER I TILKNYTTETE SELSKAPER OG KONSERNSELSKAPER	53
NOTE 18 – GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKUDD FRA KUNDER	54
NOTE 19 – GJELD OPPTATT VED UTSTEDELSE AV OBLIGASJONER INKL. ANS. LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONER.....	55
NOTE 20 – SPESIFIKASJON AV ANNEN GJELD	56
NOTE – 21 EGENKAPITAL	56
NOTE 22 – GARANTIANSVAR	57
NOTE 23 – NØKKELTALL.....	59
NOTE 24–EGENKAPITALBEVIS	60
NOTE 25-SPESIFIKASJON AV DRIFTSINNTEKTER.....	61
REVISJONSBERETNING.....	62

Generelle Regnskapsprinsipper

GENERELT

Bankens årsregnskap for 2018 er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk. Under enkelte noter er det inntatt ytterligere forklaring og henvisning til poster i resultatregnskap og balanse. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og noter er i hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt.

Utarbeidelse av konsernregnskap

Skagerrak Sparebank eier 51 % av Grenland Eiendomsmegling AS og Agder Meglerinvest AS, 46 % av Telemarksmegleren AS, og 100 % av Skien Eiendomsmegling AS, Investmar AS, Vestmar Production AS, Ruber Eiendom AS, Nissedal Utvikling AS, Stokkevannsveien 19 AS, Holtartun AS og Bjørkeløkka AS. Det er ikke utarbeidet konsernregnskap. Unnlatt konsolidering av bankens datterselskaper begrunnes med at unnlattelsen ikke har betydning for å bedømme konsernets stilling og resultat. Regnskapet er derfor ikke konsolidert, i h.h.t. til regnskapsloven § 3-8. 2 ledd. Se note 17.

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelse av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelse av regnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, provisjoner og gebyrer føres i resultatregnskapet etter hvert som disse blir opptjent som inntekter eller påløper som kostnader. Foretatte beregninger viser at etableringsgebyrer ikke overstiger kostnadene som oppstår ved etablering av det enkelte utlån. De periodiseres derfor ikke over lånets løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskuddsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptjente, ikke betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eiendel i balansen. På engasjementer der det blir gjort nedskrivninger for tap, blir renteinntekter resultatført ved anvendelse av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året de blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap resultatføres ifølge FIFU-prinsippet. Det vil si at den enkelte handel for vedkommende verdipapir reskontroføres og resultatføres separat. Kjøp og salg av verdipapirer blir bokført på oppgjørstidspunktet.

Finansskatt

Det ble innført finansskatt på lønnsgrunnlaget fra 2017. Finansskatt på lønnsgrunnlaget beregnes i prosent med utgangspunkt i grunnlaget for arbeidsgiveravgift for de finansskattepliktige virksomhetene. Skattesatsen er satt til 5 prosent. Banken er finansskattepliktig.

UTLÅN – BESKRIVELSER OG DEFINISJONER

Vurdering av utlån

Bankens utlån er vurdert til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder vurderes utlån til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalt avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånene.

Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og er derfor fraregnet. Normal praksis er at banken tilbakefører lån som er misligholdt hos EBK til egen balanse. Alle lån i EBK bevilges innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, altså i godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset.

Behandling av engasjementer som ikke er misligholdt

Banken foretar kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkunder. Alle engasjementer blir fulgt opp ved månedlig gjennomgang av restanse- og overtrekkslister. For engasjementene er det verdien av bankens sikkerhet, låntakers betalingsevne etc. som vurderes. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påregnes, bokføres tapet i bankens regnskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misligholdte engasjementer

Et lån anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller når rammekreditter ikke er inndekket som avtalt. Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingsevne og sikkerheter avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

Behandling av konstaterte tap

Ved mislighold over 90 dager, inntrådt konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerhet og betalingsevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, behandles engasjementet normalt først som individuell nedskrivning. Engasjementet regnes som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspant ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet føres da som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivninger føres til inntekt. Endelig konstaterte tap fjernes fra bankens låneportefølje og fra individuelle nedskrivninger måneden etter at alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikke er søkegod.

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av nedskrivninger på grupper av utlån

Gruppevis nedskrivninger foretas på grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper. Bankens utlån er inndelt i ulike risikoklasser i samsvar med bankens risikoklassifiserings-system, som er beskrevet nærmere nedenfor. Med utgangspunkt i risikoklassene innenfor PM og BM samt tilhørende relevant statistisk materiale, blir gruppevis nedskrivninger beregnet i relevante modeller.

Behandling av individuelle nedskrivninger på utlån

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført skal ikke medtas i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarkedet og BM – lån til bedriftsmarkedet

Rapportering av misligholdte låneengasjement

Rapportering av misligholdte lån skal ifølge myndighetenes krav rapporteres slik: Hvis kunden har ett eller flere misligholdte lån eller overtrekk på innskuddskonto, rapporteres hele kundens låneengasjement.

OVERTATTE EIENDELER-

Overtatte eiendeler er eiendeler som overtas i forbindelse med inndrivelse av engasjementer og som er ment for realisasjon. Disse bokføres i balansen som omløpsmidler. Eiendelene vurderes til antatt realisasjonsverdi på overtagelsestidspunktet. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler føres som tap/reduksjon i tap på utlån.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle derivater

Banken benytter finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Slike avtaler omfatter rentebytteavtaler og aksjeindeksopsjoner, valutabytteavtaler, kombinerte rente- og valutabytteavtaler og kombinerte rente- og aksjeindeksbytteavtaler. Bankens finansielle derivater er definert som sikringsforretninger og effekten av disse blir vurdert i sammenheng med den sikrede post. Banken benytter ikke slike forretninger til spekulativ handel, men bare som del av bankens sikringsstrategi. Alle bankens derivatavtaler dekker også kravene til regnskapsmessig sikring. Siden alle finansielle derivater er klassifisert som sikringskontrakter, er de bokført til verdien ved inngåelsen, dvs. virkelig verdi lik null. Virkelig verdi på rapporteringstidspunktet er basert på verdianslag innhentet fra meglere og motparter. Virkelig verdi tilsvarer prisen en vil betale eller motta i markedet ved terminering av en kontrakt. Virkelig verdi av finansielle derivater benyttes kun til informasjon i note, se note 6.

Renteinstrumenter utenfor balansen

Resultatet av sikringsforretninger blir bokført parallelt med resultatet av den underliggende balanseposten som forretningen er inngått for. Finansielle derivater som er sikringsforetninger verdsettes etter samme prinsipper som den sikrede post. Det fremkommer således ikke noen isolerte gevinster eller tap på disse. Netto resultat av rentebytteavtalene er ført mot rentekostnader og renteinntekter.

Den del av bytteavtalen som er inngått for å sikre utbetalingen av børsavkastning på inngåtte innskuddsavtaler, er en sikringsforretning, og den verdsettes etter samme prinsipp som den sikrede post. Beregnet merverdi på sikringsforretningen har tilsvarende beregnet merverdi på bankinnskuddet. Det fremkommer således ikke noen isolert gevinster eller tap på disse. De renter som er betalt på den del av bytteavtalen som refererer til bankinnskudd med børsavkastning, er kostnadsført som renter av bankinnskudd.

Verdipapirer

Verdipapirbeholdningen spesifiseres og verdivurderes ved utløpet av hver regnskapsperiode (månedlig). Omløpsporteføljen (herunder handelsportefølje og ikke handelsportefølje) og anleggsportefølje verdivurderes etter forskjellige regler og hver for seg. Se note 6.

Obligasjoner og sertifikater

Banken har obligasjoner definert som andre omløpsmidler. Andre omløpsmidler er vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Obligasjonsbeholdningen er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Det benyttes ekstern aktør til verdivurderingen som gjøres til priser notert i markedet.

Aksjer og grunnfondsbevis

Aksjer og grunnfondsbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for virkelig verdi for ikke børsnoterte aksjer som er omløpsmidler eller anleggsmidler, er anskaffelseskost. Dersom virkelig verdi av aksjene klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Investeringer i datterselskap

Investeringer i datterselskap vurderes etter kostmetoden. Kostmetoden medfører at aksjen balanseføres til kostpris. Utbytte fra datterselskap inntektsføres på det tidspunktet utbyttet er opptjent.

VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes i balansen til anskaffelseskostnad, fratrasket ordinære bedriftsøkonomiske avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Nedskrivninger foretas i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi. Det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høyeste av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivninger beregnes på grunnlag av eiendelens antatte økonomiske levetid og eventuell restverdi. Følgende lineære avskrivningssatser legges til grunn:

Tomter	0 %
Forretningsbygg	2,5 % - 4 %
Inventar og innredning	10 % - 20 %
Kontormaskiner	20 %
EDB-utstyr	33 %

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

Ordning med Avtalefestet Førtidspensjon (AFP) er med i grunnlag for den årlige aktuarberegningen og føres i regnskapet. AFP gir anledning til at ansatte kan velge å gå av med førtidspensjon ved fylte 62 år. Det er lagt til grunn en uttakshyppighet på 50 % for denne ordning. Se note 9 for ytterligere informasjon.

SKATT

Skatter kostnadsføres når de påløper og er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Netto utsatt skattefordel per 31.12.2018 er beregnet med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført. Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnskapsmessige resultater som vil utlignes i fremtiden.

OMREGNINGSREGLER FOR VALUTA

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12.

LANGSIKTIG GJELD

Obligasjonsgjeld blir oppført til opptakskost. Opptakskost er pålydende med tillegg av overkurs eller fradrag for underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg medtas kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter (funding) inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og markedsinnlån.

Alle beløp i notene er oppgitt i hele tusen der annet ikke er spesifisert.

Resultatregnskap

RESULTAT

<i>Tall i tusen kroner</i>	NOTE	2018	2017
Renter og lignende inntekter av gjeldsbev som kan refinansieres i sentralbanker		-	-
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		714	378
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder		249.240	229.577
Renter og lignende inntekter av sertifikater og obligasjoner		12.105	12.286
Andre renteinntekter og lignende inntekter		-	3
Sum renteinntekter og lignende inntekter		262.060	242.243
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		748	560
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		64.984	64.795
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		42.918	35.597
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	7	8.337	7.038
Andre rentekostnader og lignende kostnader	7	4.842	4.296
Sum rentekostnader og lignende kostnader		121.829	112.286
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		140.231	129.957
Inntekter av aksjer, andeler og verdipapirer med variabel avkastning		11.990	14.707
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper		-	-
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper		782	498
Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning		12.772	15.205
Garantiprovisjoner		1.047	1.344
Andre gebyr- og provisjonsinntekter		41.964	38.775
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	8	43.011	40.119
Garantiprovisjon		-	-
Andre gebyr og provisjonskostnader		3.515	4.898
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	8	3.515	4.898
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende vp		(3.769)	1.822
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		(3.265)	10.749
Netto verdiendring og gev/tap på valuta og finansielle drivater		1.801	1.790
Netto verdiendring og gevinst/tap gevinst tap ellers		-	-
Sum netto verdiendring og gev/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidle	6	-5.233	14.361

RESULTAT

<i>Tall i tusen kroner</i>	NOTE	2018	2017
Driftsinntekter faste eiendommer		1.158	1.195
Andre driftsinntekter		2.099	654
Sum andre driftsinntekter		3.257	1.849
Lønn		40.271	41.353
Pensjoner		3.898	3.707
Sosiale kostnader		9.757	10.450
Administrasjonskostnader		39.771	42.579
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	10	93.697	98.089
Ordinære avskrivninger		5.430	5.476
Nedskrivninger		-	-
Sum avskr. m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	12	5.430	5.476
Driftskostnader faste eiendommer		2.476	2.849
Andre driftskostnader		8.143	7.884
Sum andre driftskostnader	13	10.619	10.732
Tap på utlån	2	3.163	30.756
Tap på garantier m.v.		-	-
Kredittap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		-	-
Sum tap på utlån, garantier m.v.		3.163	30.756
Nedskrivning/reversering av nedskrivning		(4.500)	-
Gevinst/tap		5.117	236
Sum nedskr./reversering av nedskrivning og gev./tap på verdip. som er anl.m.		617	236
Resultat av ordinær drift før skatt		78.230	51.777
Skatt på ordinært resultat	14	19.500	10.243
Resultat for regnskapsåret		58.730	41.534
Overført fra gavefond		-	-
Til disposisjon		58.730	41.534
Overført til sparebankens fond		48.709	36.287
Avsatt til utbytte		7.518	2.693
Overført til gavefond og gaver		2.500	2.500
Overført til utjevningsfond		3	53
Sum overføringer og disponeringer	21	58.730	41.534

Balanse

EIENDELER

<i>Tall i tusen kroner</i>	Noter	2018	2017
Konter og fordringer på sentralbanker	15	76.822	66.768
Gjeldsbrev som kan refinansieres i sentralbanker		-	-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		168.537	91.709
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		450	450
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		168.987	92.159
Kasse-/drifts- og brukskreditter		971.009	881.877
Byggelån		149.973	80.224
Nedbetalingslån		6.974.990	6.527.118
Sum utlån og fordringer på kunder, før nedskrivninger	2	8.095.972	7.489.219
Individuelle nedskrivninger på utlån	2	(27.895)	(33.629)
Nedskrivninger på grupper av utlån	2	(14.689)	(10.664)
Sum netto utlån og fordringer på kunder		8.053.388	7.444.926
Overtatte eiendeler	16	30.286	32.337
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige		76.144	44.982
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre		651.746	597.843
Sum sertifikater og obligasjoner	6	727.889	642.825
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		514.230	551.089
Andeler i ansvarlige selskaper, kommandittselskaper m v		747	747
Andre verdipapirer		-	-
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	6	514.977	551.836
Eierinteresser i andre tilknyttede selskaper		-	-
Eierinteresser i kredittinstitusjoner		-	-
Eierinteresser i andre tilknyttede selskaper		-	-
Sum eierinteresser i tilknyttede selskaper	17	-	-
Eierinteresser i kredittinstitusjoner		-	-
Eierinteresser i andre konsernselskaper		37.500	38.046
Sum eierinteresser i konsernselskaper	17	37.500	38.046
Goodwill		-	-
Utsatt skattefordel	14	2.715	2.183
Andre immaterielle eiendeler		-	-
Sum immaterielle eiendeler		2.715	2.183
Maskiner, inventar og transportmidler		7.760	8.266
Bygninger og andre faste eiendommer		72.306	77.506
Andre varige driftsmidler		-	-
Sum varige driftsmidler	12	80.067	85.772
Finansielle eiendeler		-	-
Andre eiendeler		1.306	3.861
Tegnet, ikke innbetalt kapital		-	-
Sum andre eiendeler		1.306	3.861
Opptjente ikke mottatte inntekter		16.843	17.744
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		3.263	3.023
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser		389	-
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		2.875	3.023
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		20.106	20.767
SUM EIENDELER		9.714.046	8.981.480

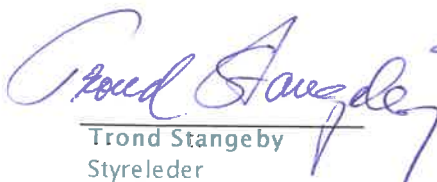
GJELD OG EGENKAPITAL

Tall i tusen kroner

	Noter	2018	2017
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		25.060	25.227
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		-	0
Underskuddslikviditet		-	-
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	18	25.060	25.227
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		5.219.860	4.880.019
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		665.190	665.683
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	18	5.885.050	5.545.702
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak		99.987	99.987
Egne ikke-amortiserte sertifikater		-	-
Obligasjonsgjeld		2.445.553	2.129.189
Egne ikke-amortiserte obligasjoner		-	-
Andre langsiktige låneopptak		-	-
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	19	2.545.539	2.229.176
Finansielle derivater		-	-
Margintrekk og annen mellomregning med kunder		-	-
Annen gjeld		73.732	47.126
Sum annen gjeld	20	73.732	47.126
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		15.648	14.512
Pensjonsforpliktelser	9	-	169
Utsatt skatt	14	-	-
Individuelle avsetninger på garantiansvar	2	-	-
Gruppevise avsetninger på garantiansvar		-	-
Andre avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		-	-
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		-	169
Evigvarende ansvarlig lånekapital/fondsobligasjonslån		190.000	190.000
Ansvarlig lånekapital med tilknyttede konverteringsrettigheter		-	-
Annen ansvarlig lånekapital		-	-
Medlemsinnskudd som skal tilbakebetales		-	-
Sum ansvarlig lånekapital	19	190.000	190.000
SUM GJELD		8.735.030	8.051.912
Egenkapitalbevis		112.217	112.217
Overkursfond		2.255	2.255
Beholdning av egne aksjer/grunnfondsbevis		-	-
Annen innskutt egenkapital		-	-
Sum innskutt egenkapital	21	114.472	114.472
Sparebankens fond		857.069	808.123
Gavefond		2.909	2.409
Utjevningsfond		4.566	4.563
Sum opptjent egenkapital	21	864.543	815.095
SUM EGENKAPITAL		979.016	929.567
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		9.714.046	8.981.480
Poster utenom balansen			
Garantiansvar	22	112.287	140.402
Herav Garantier til Eika Boligkreditt	22	59.037	83.944

Kragerø - 31.12.18 / 05.03.2019

Styret i Skagerrak Sparebank

Trond Stangeby
Styreleder
Tor Markussen
Styrets nestleder
Vigdis Hågenesen
Styremedlem
Astri Ellegård-Jacobsen
Styremedlem
Morten Andresen
Styremedlem
Kjersti Rønneid Larsen
Ansattes representant
Jan Kløppe
Adm.banksjef
Arild Bohlin
Ansattes representant

Kontantstrømoppstilling

<i>Tall i tusen kroner</i>	2018	2017
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Netto utbetaling av lån til kunder	(611.625)	(703.919)
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	247.756	225.403
Overtatte eiendeler	2.051	-
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	339.348	(211.068)
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	(69.084)	(69.065)
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner/innskudd i kredittinstitusjoner	(166)	(42.031)
Renteutbetalinger på gjeld til kredittinstitusjoner/renteinnbetalinger på innskudd kredittinstitusjoner	(34)	(183)
Endring sertifikat og obligasjoner	(85.064)	47.784
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	11.718	12.426
Netto provisjonsinnbetalinger	39.496	35.222
Verdiendring på finansielle instrumenter og valuta	(1.968)	3.612
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer	63.721	24.340
Utbetalinger til drift	(87.407)	(99.995)
Betalt skatt	(2.996)	(13.209)
Utbetalte gaver	(1.500)	1.025
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-155.755	-789.657
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	(2.450)	(5.714)
Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	4.156	(114)
Utbetaling ved kjøp av langsiktig investering i verdipapirer	(51.081)	(10.906)
Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	14.765	8.464
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	13.865	15.205
B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	-20.745	6.935
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	316.363	660.939
Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	(40.732)	(32.855)
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner	(0)	-
Renter på gjeld til kredittinstitusjonar	-	-
Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall ansvarlige lån	-	30.000
Renteutbetalinger på ansvarlige lån	(9.556)	(6.233)
Emisjon av egenkapitalbevis	-	65.421
Utbytte til egenkapitalbeviserne	(2.693)	-
C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	263.382	717.273
A + B + C Netto endring likvider i perioden	86.882	-65.450
Likviditetsbeholdning 1.1	158.477	155.485
Likviditetsbeholdning tilfør ved fusjon	-	68.442
Likviditetsbeholdning 31.12	245.359	158.477
Likvidetsbeholdning spesifisert:		
Kontanter og fordringer på Sentralbanken	76.822	66.768
Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	168.537	91.709
Likviditetsbeholdning	245.359	158.477

Noter

NOTE 1 – FINANSIELL RISIKO

Skagerrak Sparebank sitt rammeverk for risikostyring og kontroll definerer risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital som bygger på Basel III-regelverket. Banken er pålagt risikogjennomgang i henhold til kapitalkravsforskriften og internkontrollforskriften. Bankens resultatmål er en konkurransedyktig egenkapitalavkastning og resultatvekst. Risikostyringen skal bidra til at dette målet oppnås, både ved at forretningsmessige muligheter utnyttes, og at potensielt negative resultatutslag begrenses.

Det er utviklet rutiner og instruksjer i forbindelse med risikogjennomgangen som skal sikre at risikofaktorene håndteres på en tilfredsstillende måte. Det overvåkes periodisk at risikohåndteringen etterleves og fungerer som forutsatt.

Banken er eksponert for følgende risikoer; kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko, i tillegg til bankens overordnede forretningsrisiko (herunder strategisk- og omdømmerisiko). Kredittrisiko vurderes etter en skala med fire nivåer: lav, middels, høy og ikke klassifisert risiko.

Kredittrisiko er omhandlet i note 2, likviditetsrisiko i note 4, renterisiko i note 5 og annen markedsrisiko i note 6. Bankens andre risikoområder:

Operasjonell risiko

Bankens operasjonelle risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser, samt juridisk risiko. Denne type risiko og tapskilder ligger i den løpende driften av banken og dens selskaper. Banken har utarbeidet policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer, mv, og dette, sammen med veldefinerte og klare ansvarsforhold, er tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er videre tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger, samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere kritesituasjoner.

Strategisk risiko

Risiko for at banken ikke skal "overleve". Den fundamentale risiko for styret og toppledelsen. Risiko for at verdien av gjeld og eiendeler endres på grunn av faktorer i markedet. Dette fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i bankens rammevilkår.

Omdømmerisiko

Risiko for at banken påføres tap eller kostnader som følge av at bankens omdømme svekkes ved manglende kontrollrutiner. Banken overvåker egne kontrollrutiner ved kvartalsvis oppfølging av etterlevelse. Banken har i tillegg implementert myndighetenes retningslinjer for klagehåndtering og gjør korrektive tiltak der dette er påkrevd.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risiko for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Banken har ikke inngått kontrakter for 2018 som ikke er opplyst i regnskapet.

NOTE 2 – KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor banken. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, ubenyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater. Kredittrisiko avhenger av blant annet fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerheters verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil. Kredittrisiko er bankens vesentligste risiko og består hovedsakelig av utlån.

Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes i hovedsak:

- pant i fast eiendom
- registrerbart løsøre, landbruksløsøre og driftstilbehør
- fordringer og varelager
- pant i bankinnskudd
- finansiell pant registrert i VPS, aksjer og obligasjoner
- kausjonister

Generelt kreves sikkerhet for alle typer lån, med unntak av mindre forbrukslån og lønnskotokreditt.

Maksimal kreditteksponering

Maks kreditteksponering består av utlån til kunder, ubenyttede trekkrettigheter samt garantier. For garantier henvises til note 22. Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjoner. Sikkerheter kan for eksempel være fysiske sikkerheter eller garantier. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, og kan for eksempel være bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivninger.

MAKS KREDITTEKSPONERING – POTENSIELL EKSPONERING PÅ UTLÅN

2018	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.	Maks kredittesp.
Lønnstakere o.l.	5.983.660	365.218	4.017	12.247	6.340.648
Utlandet	-	-	-	-	-
Næringssektor fordelt:					
Jordbruk, skogbruk, fiske	59.388	8.093	150	-	67.631
Industriproduksjon	118.991	21.357	3.975	-	144.323
Bygg og anlegg	277.132	61.151	15.549	773	353.059
Varehandel, hotell/restaurant	168.870	29.667	11.616	1.312	208.841
Transport, lagring	52.143	3.933	5.488	400	61.164
Finans, eiendom, tjenester	1.239.189	89.467	10.054	12.647	1.326.063
Sosial og privat tjenesteyting	196.599	23.242	2.400	516	221.725
Offentlig forvaltning	0	-	-	-	0
Sum	8.095.972	602.128	53.249	27.895	8.723.454

2017	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.	Maks kredittesp.
Lønnstakere o.l.	5.620.114	332.504	7.732	9.596	5.950.754
Utlandet	-	-	-	-	-
Næringssektor fordelt:					
Jordbruk, skogbruk, fiske	60.166	6.077	150	250	66.143
Industriproduksjon	107.586	14.602	1.975	-	124.163
Bygg og anlegg	253.241	76.021	16.045	1.073	344.234
Varehandel, hotell/restaurant	187.187	34.270	12.560	1.657	232.360
Transport, lagring	46.981	5.090	5.605	776	56.900
Finans, eiendom, tjenester	1.045.377	51.048	9.940	19.621	1.086.744
Sosial og privat tjenesteyting	168.568	16.727	2.450	656	187.089
Offentlig forvaltning	-	-	-	-	-
Sum	7.489.219	536.339	56.457	33.629	8.048.387

Risikoklassifisering

De fleste utlån er tilfredsstillende sikret ved pant, kausjon o.l. Det er få lån av betydelig størrelse. Bankens utlånspolicy bygger på en sunn og god kvalitetsmessig vurdering av låneprosjektene. Porteføljen overvåkes kontinuerlig, med vekt på lån med restanser. Banken opererer hovedsakelig i et meget oversiktlig geografisk område med god kunnskap om kundene, boligpriser mv. Av samlede lån til kunder på bankens egen balanse, kr. 8,096 mrd., er 73,9 % utlånt til personkunder og 71,9 % gitt til kunder i bankens nærområde.

Banken benytter et saksgangssystem som kvalitetssikrer kredittbehandlingen. Ved vurdering av kredittsaker legges det vekt på betalingsevne og sikkerhet. Styret får en jevnlig rapportering av kredittporteføljen målt opp mot rammer og retningslinjer. Garantier blir sikkerhetsmessig vurdert på linje med utlån.

Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Systemet muliggjør en god overvåkning av risikoutviklingen i bankens utlånsportefølje. Utlånsvolumet er delt i 3 risikogrupper hvorav hver av dem er delt opp i undergrupper (RK-score). Gruppe 1 representerer lån med liten risiko, og inneholder RK-score 1-3. Gruppe 2 representerer lån med moderat risiko, og inneholder RK-score 4-7. Gruppe 3 representerer lån med høy risiko, og inneholder RK-score 8-10.

Banken vektlegger risiko ved prising av sine engasjementer. Det er således normalt med en relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og prising av lån. De lån som har lavest rente har også tilsvarende lav risiko.

Alle bankens kredittkunder med engasjement > kr. 1.000,- inngår i bankens risikoklassifisering.

Antatte forventede tap i personmarkedet antas å være marginale i forhold til renteinntekter. Dette vil også gjelde for næringslivsengasjementer i gruppen lav og middels risiko, mens tap i risikogruppe høy forventes å være marginalt større enn gruppens renteinntekter. Det er alltid en viss usikkerhet ved slike prognoser, men sett i lys av at banken har en høy andel utlånt til person-markedet mener vi dette er realistisk. Når det gjelder hvilke kriterier som er lagt til grunn for beregning av forventet tapsnivå, henvises til det som ovenfor er angitt i relasjon til risikoklassifiseringssystemet. De forskjellige elementer som der er nevnt vil alle være relevante.

I tillegg kan nevnes eventuelle lokale forhold, det være seg utvikling innen bestemte bransjer, deler av næringslivet etc. Lokale rammebetingelser kan ha direkte innflytelse på utviklingen av en lokalbanks portefølje. Bankens prognostiserte tapsanslag for neste år er primært basert på nasjonale makrotall kombinert med erfaringstall fra banken.

Samlet 2018

	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.
Lav risiko, klasse 1–3	5.053.818	358.366	15.991	-
Middels risiko, klasse 4–7	2.169.762	206.205	24.896	-
Høy risiko, klasse 8–10	750.449	34.795	11.285	-
Misligholdt eller tapsutsatt, klasse 11–12	120.707	2.680	1.077	27.895
Ikke klassifisert	1.236	82	-	-
Totalt	8.095.972	602.128	53.249	27.895

Samlet – 2017

	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.
Lav risiko, klasse 1–3	4.891.093	339.676	17.202	
Middels risiko, klasse 4–7	1.886.454	116.996	26.280	
Høy risiko, klasse 8–10	558.553	61.738	11.898	
Misligholdt eller tapsutsatt, klasse 11–12	151.431	17.849	1.077	33.629
Ikke klassifisert	1.689	80	0	
Totalt	7.489.219	536.339	56.457	33.629

Brutto utlån

Andel av lån på egen balanse med lav risiko utgjør 62,4 % ved utgangen av 2018 sammenlignet med 65,3 % året før.

Andel av brutto utlån med høy risiko på egen balanse er 9,3 % mot 7,5 % i 2017.

Garantier

76,5 % av avgitte garantier ved årsskiftet er klassifisert med lav eller moderat risiko. Ved forrige årsskifte var tallet 77,0 %.

Garantiansvaret stilt overfor Eika Boligkreditt er holdt utenom beregningen over.

Individuelle nedskrivninger

Bankens generelle anslag for forventet tapsnivå er basert på bokført tap de siste årene, låneporteføljens sektorfordeling, forventninger om utviklingen for norsk økonomi, påvirkning fra utlandet samt lokale markedsforhold.

Tapsnivået i personmarkedet har vært stabilt lavt i mange år. Det forventes at rentenivået også i 2019 vil holde seg på et lavt nivå noe som betyr at betalingsevnen fortsatt vil være god. Stabilt lav arbeidsledighet bidrar også til dette. Forventede tap for private engasjement antas å bli på dagens lave nivå, mens tap for bedriftsmarkedet forventes å være på normalt nivå i 2019.

Basert på vår kunnskap og oppfølging av utlånsporteføljen, erfaringstall fra finansnæringen og makroøkonomiske utsikter, forventes det at fremtidige tap på næringslivsporteføljen vil tilpasse seg bankens normalnivå fremover. Det gjøres imidlertid oppmerksom på den generelle usikkerhet som er knyttet til slike prognoser. Størstedelen av tapene forventes å komme i høy og middels risikoklasse.

Gruppevise nedskrivninger

Gruppevise nedskrivninger foretas på grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper. Bankens utlån er inndelt i ulike risikoklasser i samsvar med bankens risikoklassifiseringssystem. Med utgangspunkt i risikoklassene innenfor PM og BM samt tilhørende relevant statistisk materiale, blir gruppevise nedskrivninger beregnet i relevante modeller.

UTLÅN

	2018		2017	
	Beløp	%	Beløp	%
Jordbruk, skogbruk, fiske	59.388	0,7 %	60.166	0,8 %
Industriproduksjon	118.991	1,5 %	107.586	1,4 %
Bygg og anlegg	277.132	3,4 %	253.241	3,4 %
Varehandel, hotell/restaurant	168.870	2,1 %	187.187	2,5 %
Transport, lagring	52.143	0,6 %	46.981	0,6 %
Finans, eiendom, tjenester	1.239.189	15,4 %	1.045.377	14,0 %
Sosial og privat tjenesteyting	196.599	2,4 %	168.568	2,3 %
Offentlig forvaltning	0	0,0 %	-	0,0 %
Sum næring	2.112.312	26,2 %	1.869.106	25,1 %
Personkunder	5.983.660	74,3 %	5.620.114	75,5 %
Brutto utlån	8.095.972		7.489.219	
Individuelle nedskrivninger	-27.895	-0,3 %	-33.629	-0,5 %
Gruppenedskrivninger	-14.689	-0,2 %	-10.664	-0,1 %
Netto utlån til kunder	8.053.388	100,0 %	7.444.926	100,0 %
Utlån formidlet via Eika Boligkreditt (EBK)	3.240.546		2.738.157	
Totale utlån inkl. porteføljen i EBK	11.293.934		10.183.083	

	2018		2017	
	Beløp	%	Beløp	%
Utlån fordelt geografisk				
Nedre Telemark	5.818.254	71,9 %	5.594.757	74,7 %
Resten av Telemark	103.081	1,3 %	87.822	1,2 %
Oslo	849.753	10,5 %	761.587	10,2 %
Resten av landet	1.308.786	16,2 %	1.034.715	13,8 %
Personer bosatt i utlandet	16.098	0,2 %	10.339	0,1 %
Brutto utlån	8.095.972	100,0 %	7.489.219	100,0 %

MISLIGHOLD

Misligholdte lån	2018	2017	2016	2015	2014
Person	28.023	32.534	9.268	6.487	23.723
Næring	16.835	3.314	49.323	45.196	15.190
Misligholdte lån i alt	44.858	35.848	58.591	51.683	38.913
Individuelle nedskrivninger	-10.291	-9.131	-9.133	-5.671	-11.529
Netto misligholdte lån i alt	34.567	26.717	49.458	46.012	27.384

Fordeling av misligholdte lån	2018	2017	2016
Personmarked	41.038	32.534	9.268

Næringssektor fordelt:

Jordbruk, skogbruk, fiske					
Industriproduksjon					
Bygg og anlegg			340	160	980
Varehandel, hotell/restaurant			2.927	1.460	
Transport, lagring			553	418	443
Finans, eiendom, tjenester				7	47.650
Sosial og privat tjenesteyting				1.269	
Offentlig forvaltning					
Diverse næringer				-	250
Misligholdte lån i alt	44.858	35.848	58.591		

Tapsutsatte lån	2018	2017	2016	2015	2014
Øvrige tapsutsatte lån i alt	31.569	60.741	31.532	37.242	40.478
Individuelle nedskrivninger	-17.604	-24.498	-16.989	-20.625	-18.997
Netto øvrige tapsutsatte lån i alt	13.965	36.243	14.543	16.617	21.481

Fordeling av øvrige tapsutsatte lån	2018	2017	2016
Personmarked	8.870	3.708	3.409

Næringssektor fordelt:

Jordbruk, skogbruk, fiske			-	1.178	1.192
Industriproduksjon					
Bygg og anlegg			1.673	2.633	150
Varehandel, hotell/restaurant			-	4.462	4.791
Transport, lagring			-	343	331
Finans, eiendom, tjenester			13.563	11.717	11.514
Sosial og privat tjenesteyting			6.330	36.700	10.144
Diverse næringer			1.133		
Tapsutsatte lån i alt	31.569	60.741	31.532		

TAP OG NEDSKRIVNINGER

Individuelle nedskrivninger på utlån	2018	2017
Individuelle nedskrivninger 01.01.	33.629	35.490
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-3.477	-7.757
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuell nedskrivning		
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	6.139	455
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	1.500	10.884
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-9.896	-5.443
Individuelle nedskrivninger 31.12.	27.895	33.629

Individuelle nedskrivninger på utlån – fordelt på person/næring	2018	2017
Personmarked	12.293	9.096
Næringssektor fordelt:		
Jordbruk, skogbruk, fiske	-	250
Industriproduksjon	-	
Bygg og anlegg	773	1.073
Varehandel, hotell/restaurant	1.312	1.657
Transport, lagring	400	776
Finans, eiendom, tjenester	12.601	12.999
Diverse næringer	516	7.778
Offentlig forvaltning		
Individuelle nedskrivninger på utlån i alt	27.895	33.629
Nedskrivninger på grupper av utlån	2018	2017
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	10.664	18.170
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	4.025	-7.506
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	14.689	10.664
Tapskostnader utlån/garantier	2018	2017
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	-5.734	1.861
Periodens endring i gruppeavsetninger	4.025	-7.506
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	3.523	37.189
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	2.346	372
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-997	-1.160
Periodens tapskostnader	3.163	30.756

NOTE 3 – KAPITALDEKNING

Den ansvarlige kapitalen består av ren kjernekapital, annen kjernekapital (hybridkapital) og tilleggskapital (ansvarlig lånekapital). Kravet til kapitaldekning er at den ansvarlige kapital skal minst utgjøre 8 % av et nærmere definert beregningsgrunnlag. I tillegg må banken møte bufferkrav slik at minstekravene til ren kjernekapitaldekning nå er 12,0 % og til kapitaldekning 15,5 %.

Bokført verdi av eiendelspostene og omregnet verdi av poster utenom balansen tilordnes en eksponeringskategori og gis en risikovekt etter den antatte kredittrisiko de representerer.

Fordringer på og fordringer garantert av staten har en risikovekt på 0 %.

Fordringer på kredittforetak som har utstedt obligasjoner med fortrinnsrett har en risikovekt på 10 %.

Fordringer på og fordringer garantert av finansinstitusjoner har en risikovekt på 20 % eller 50 % avhengig av offentlig rating.

Saks- og tapsgaranti knyttet til Eika Boligkreditt er klassifisert som pantsikkerhet eiendom med 35 % risikovekt og 100 % konverteringsfaktor.

Eiendelsposter med risikovekt 35 % er lån med pantesikkerhet i bolig innenfor 80 % av forsvarlig verdigrunnlag.

Øvrige eiendeler utover kontanter (0 % risikovekt) har i hovedsak risikovekt på 100 %.

Utsatt skattefordel rapporteres med 250 % risikovekt. Tidligere måtte utsatt skattefordel som gjelder midlertidige forskjeller trekkes fra i ren kjernekapital.

Risikovekting av institusjoner er nå avhengig av motpartens offentlige rating. Tidligere ble fordringer mot institusjoner som ikke var egenkapitalposisjoner, gitt en risikovekt på 20 %.

Det er innført en ny eksponeringskategori for Egenkapitalposisjoner. Tidligere ble egenkapitalposisjoner rapportert etter type utsteder (f.eks. institusjoner eller foretak).

Det er innført en ny eksponeringskategori for fordringer med kortsiktig rating, dvs. egen rating for krav som forfaller innen 3 måneder.

Kapitaldekning

	2018	2017
Innbetalt egenkapital beviskapital	112.217	112.217
Overkursfond	2.255	2.255
Sparebankens fond	857.069	808.123
Gavefond	2.909	2.409
Utjevningsfond	4.566	4.563
Sum egenkapital	979.015	929.567
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-197.050	-130.304
Sum ren kjernekapital	781.966	799.263
Fondsobligasjonslån	90.000	90.000
Fradag i tilleggskapital	-	-16.285
Sum kjernekapital	871.966	872.978
Ansvarlig lån	100.000	100.000
Fradag i tilleggskapital	-	-16.285
Netto ansvarlig kapital	971.966	956.693

	2018	2017
Eksponeeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)		
Stater	-	-
Lokal regional myndighet	11.549	9.664
Offentlig eide foretak	-	-
Institusjoner	45.712	49.128
Foretak	545.963	536.115
Massemarked	83.048	25.126
Pantsikkerhet eiendom	3.310.312	3.078.508
Forfalte engasjementer	41.669	26.988
Obligasjoner med fortrinnsrett	50.251	37.390
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	-	-
Andeler i verdipapirfond	32.312	52.628
Egenkapitalposisjoner	187.151	206.421
Øvrige engasjementer	251.059	268.187
CVA-tillegg	-	-
Gruppenendskrivninger	-	-
Ansvarlig kapital i andre finansinst.	-	-
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	4.559.026	4.290.155
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	312.010	185.189
Sum beregningsgrunnlag	4.871.036	4.475.344
Kapitaldekning i %	19,95 %	21,38 %
Kjernekapitaldekning	17,90 %	19,51 %
Ren kjernekapitaldekning i %	16,05 %	17,86 %
Uvektet kjernekapitalandel	8,92 %	9,53 %

Konsolidert kapitaldekning

Beregningsgrunnlag	6.192.362
Kapitaldekning i %	19,56 %
Kjernekapitaldekning %	17,51 %
Ren kjernekapitaldekning i %	15,61 %
Uvektet kjernekapitalandel	7,80 %

NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for realisering av eiendeler. Bankens eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til finansiering i kapitalmarkedet og tap av innskudd.

Styring av likviditetsrisiko skjer gjennom fastsettelse av rammer for finansieringsstruktur, krav til spredning på instrumenter, markeder og løpetider, samt etablering av beredskapsfasiliteter.

Restløpetid for hovedpostene i balansen

Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital.

Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. I tabellen nedenfor er kasse-/driftskreditt tatt med under kolonne 3-12 mnd.

Banken har i praksis ansvaret for en betydelig likviditetsrisiko og forsøker bevisst å redusere likviditetsrisikoen på kort og lang sikt. Banken har deponert verdipapirer i Norges Bank med en markedsverdi på 413,9 mill. Låneverdi for bankens deponerte verdipapirer i Norges Bank er 390,0 millioner kroner.

Trekkrettigheter, obligasjons- og sertifikatlån i finansmarkedet er nødvendige kapitalkilder for å fylle likviditetsgapet mellom utlån og normale kundeinnskudd. Det er også avtalt lån via store norske kredittinstitusjoner.

Banken tilstreber en innskuddsdekning på minimum 65,0 %. Innskuddsdekningen utgjør ved årets utgang 72,69 %, mot 74,05 % året før. Innskuddsdekningen har vært svakt synkende gjennom 2018, men likviditetssituasjonen vurderes som god ved utgangen av året.

Restnedbetalingstid på eiendels- og gjeldsposter

EIENDELER

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.løpetid	Sum
Kont./fordr.sentralbanker	-	-	-	-	-	76.822	76.822
Utl./fordr. til kredittinst.	-	-	-	-	-	168.987	168.987
Utlån til kunder	32.680	32.808	211.544	850.351	6.977.092	-51.087	8.053.388
Obligasjoner/sertifik.	10.005	8.568	146.384	542.962	19.970	-	727.889
Aksjer	-	-	-	-	-	552.477	552.477
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	134.480	134.480
Sum eiendeler	42.685	41.376	357.928	1.393.313	6.997.062	881.679	9.714.046

GJELD OG EGENKAPITAL

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.løpetid	Sum
Gjeld til kredittinst.						25.060	25.060
Innskudd fra kunder		512.285				5.372.765	5.885.050
Obligasjonsgjeld			145.000	400.000	2.000.000	539	2.545.539
Fondsobligasjoner					90.000		90.000
Innskutt egenkapital						114.472	114.472
Ansvarlig lån					100.000		100.000
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	89.380	89.380
Egenkapital	-	-	-	-	-	864.544	864.544
Sum gjeld og egenkapital	-	512.285	145.000	400.000	2.190.000	6.466.760	9.714.046

Banken har utarbeidet et eget dokument for likviditetspolicy. I dette dokumentet er det satt opp rammer for bl.a. LCR, innskuddsdekning m.m. Enkelte rammer, som for eksempel LCR og innskuddsdekning, blir rapportert til styret hver måned, mens andre rammer blir rapportert til styret hvert kvartal.

Banken har også en egen modell for stresstesting av likviditet. Denne modellen tar for seg tre scenarier hvor banken ut fra stressede forutsetninger kan beregne hvor lenge bankens likviditetsreserve holder uten ny ekstern finansiering.

NOTE 5 – RENTERISIKO

Renterisiko oppstår som følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først forta renteendringer på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring i markedsrenten vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet.

Netto renterisiko beregnet på de forskjellige balansepostene per nyttår viser en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på 1,7 mill. ved årets slutt. Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor fastsatte rammer.

Tid fram til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser fremgår av tabellen nedenfor.

Renteendringstidspunkt for eiendels- og gjeldsposter EIENDELER

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.binding	Sum
Kont./fordr.sentralbanker	-	-	-	-	-	76.822	76.822
Utl./fordr. til kredittinst.	-	-	-	-	-	168.987	168.987
Utlån til kunder				46.656	11.295	7.995.437	8.053.388
Obligasjoner/sertifik.	70.981	655.723	1.147	-	38	-	727.889
Aksjer	-	-	-	-	-	552.477	552.477
Øvrige eiendeler	-	-	-	-	-	134.480	134.480
Sum eiendeler	70.981	655.723	1.147	46.656	11.333	8.928.204	9.714.046

GJELD OG EGENKAPITAL

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.binding	Sum
Gjeld til kredittinst.						25.060	25.060
Innskudd fra kunder						5.885.050	5.885.050
Obligasjonsgjeld	1.250.000	1.295.000	-			539	2.545.539
Fondsobligasjoner		90.000				-	90.000
Ansvarlig lån	60.000	40.000				-	100.000
Innskutt egenkapital						114.472	114.472
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	89.380	89.380
Egenkapital	-	-	-	-	-	864.544	864.544
Sum gjeld og egenkapital	1.310.000	1.425.000	-	-	-	6.979.045	9.714.046

NOTE 6 – MARKEDSRISIKO

Finansielle derivater.

Beløp på kontrakt tilsvarer det referansebeløp (hovedstol) som er avtalt i bytteavtalen, og som er grunnlag for beregning av rente og avkastning.

Rentebytteavtalene medfører en avtale om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode. Det foreligger ingen avtaler om motregning av rentebytteavtaler.

Rentebytteavtaler utenom balansen		Nominelt beløp	Nominelt beløp	Markeds-verdi
Sikringsportefølje/Instrument	Løpetid (år)	31.12.2018	Snitt 2018	31.12.2018
Renteswap avtaler for sikring av utån til kunder	2012–2023	11.500	20.212	-504
Samlet portefølje		11.500	20.212	-504

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

	Nominell verdi	Anskaffelses kost	Bokført verdi	Markeds-verdi
Utstedt av det offentlige				
Stater og statsgaranterte				
Ikke børsnoterte	-	-	-	-
Lokale og regionale myndigheter				
Børsnoterte	55.000	55.053	54.842	54.842
Multilaterale utviklingsbanker				
Ikke børsnoterte	100.000	106.951	105.976	105.985
Sum utstedt av det offentlige	155.000	162.004	160.818	160.827
Utstedt av andre				
Institusjoner				
Børsnoterte	59.000	59.085	59.039	59.088
Ikke børsnoterte	-	-	-	-
Offentlig eide foretak				
Børsnoterte	-	-	-	-
Ikke børsnoterte	-	-	-	-
Foretak				
Børsnoterte	10.872	10.846	6.156	6.156
Ikke børsnoterte	38	38	38	38
Obligasjoner med fortrinnsrett				
Børsnoterte	501.000	502.959	501.838	502.957
Sum utstedt av andre	570.910	572.928	567.071	568.239
Sum sertifikater og obligasjoner	725.910	734.932	727.889	729.066

AKSJER

Handel	Org.nr	Navn	Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Markeds-verdi
	200293223	Funcom N.V.	1.800	392	21	21
	977258561	REC Silicon	4.500	218	3	3
	200284801	Siem Offshore	91.232	753	123	123

Sum handelsportefølje				1.363	147	147
------------------------------	--	--	--	--------------	------------	------------

RENTEFOND

Omløp	Org.nr	Navn	Antall andeler	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Markeds-verdi
	Børsnotert					
	916476043	DNB Global Treasury	62.915	60.474	60.474	60.780
	893253432	Eika Likviditet	57.355	57.567	57.567	58.177
	983900232	Pluss Likviditet II	43.213	43.346	43.346	43.962
	975973301	Pluss Likviditet	49.934	50.000	50.000	50.343

ikke børsnotert

Sum utstedt av rentefond			290.967	211.387	211.387	213.262
---------------------------------	--	--	----------------	----------------	----------------	----------------

AKSJER

Omløp	Org.nr	Navn	Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Markeds-verdi
børsnotert						
	945883294	Solstad Offshore	7.518	76	13	13
	882811972	Havila Shipping	2.756	66	9	9
	200413679	Prosafe	10.019	250	135	135
	200340310	Romreal	952	491	2	2
	200284801	Siem Offshore	90.000	298	122	122
	937891334	Sparebanken Telemark	877	100	100	103

ikke børsnotert

	890687792	Aberdeen Eiendomsfond Asia	8.750	89	20	20
	986144706	Easybank	4.329.380	49.412	43.943	43.943
	988893501	Lionero	68.068.907	-	-	-
	991374426	Norvestor v Alpha	132	747	747	747
	937894260	Østre Agder Sparebank	3.800	399	399	399
	918272488	Eika Feeder	1.469	1.749	1.749	1.749
	996964612	Nordic Private Equity	5.280	5.455	5.455	8.448
	997384253	Norgesinvestor Opportunities II	20.000	840	840	842
	988008842	Norgesinvestor Proto	20.000	2.000	2.000	2.789
	991478272	Prime Property Croatia I	100.000	600	600	600
	891052642	German Property	47.000	89	89	310
	991669884	North Bridge Opportunities	15.800	466	85	85
	990029032	North Bridge No. Property	41.551	124	124	831
		NBNP 2	41.551	703	703	1.811
		Visa A	414	189	189	687
		Visa C	967	442	442	904
	992.394.781	Emerging Europe Land Development	50.000	505	3	3
	937.896.581	Hjelmeland Sparebank	29.842	3.283	3.283	3.283
	937.894.805	Kvinesdal Sparebank	12.806	1.281	1.281	1.281

Sum omløpsaksjer			72.909.771	69.654	62.333	69.116
-------------------------	--	--	-------------------	---------------	---------------	---------------

Anlegg	Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi
ikke børsnotert			
979319568 Eika Gruppen AS	647.678	56.026	56.026
885621252 Eika BoligKreditt AS	38.685.036	164.689	164.689
916148690 Sparebankmaterieil	180	18	18
979391285 Eiendoms kreditt	14.000	1.470	1.470
977515157 BTV Fond	2.050	2.410	2.410
988796638 Grenland Eiendoms megling	204	209	209
920314295 Agder Meglerinvest	510	4.335	4.335
920289460 Skien Eiendoms megling	1.193	1.610	1.610
921859708 Eika VBB	2.995	8.961	8.961
994448064 Bamble Eiendom	1.000	1.010	1.010
915796958 Nissedal Utvikling	300	30	30
Kragerø Golfpark	1	-	-
985420785 Telemarksmegleren	138	138	138
Reisemål Kragerø	10	-	-
996694232 Investmar AS	5.450	21.047	21.047
916478534 Ruber Eiendom	400	400	400
991654917 Holtartun	1.500	-	-
916152205 Vestmar Production	30	13.056	13.056
989219561 Bjørkelokka	100	-	-
SDC AF 1993 H. A	7.205	3.201	3.201
Sum ikke børsnoterte	39.369.980	278.610	278.610
Sum anleggsaksjer	39.369.980	278.610	278.610
Sum verdipapirer med variabel avkastning	112.570.718	559.651	552.477

Endringer i 2018	Anleggsaksjer
Inngående balanse	244.699
Tilgang 2018	49.211
Avgang 2018	-24.917
Gevinst/tap ved salg	5.117
Nedskrivning	4.500
Utgående balanse	278.610

Netto gevinst/-tap på valuta og verdipapirer	2018	2017
Kursgevinst ved omsetning av obligasjoner	821	1.504
Kurstap ved omsetning av obligasjoner	-417	-
Kursregulering obligasjoner	-4.174	318
Netto gevinst/-tap obligasjoner	-3.770	1.822
Kursgevinst ved oms. av aksjer og andeler	1.077	2.346
Kurstap ved oms. av aksjer og andeler	-467	-437
Kursregulering aksjer og andeler	-3.874	8.840
Netto gevinst/-tap aksjer og andeler	-3.264	10.749
Kurstap-/gevinst+ fra finansielle derivater og valuta	1.801	1.790
Sum netto gevinst/-tap på valuta og verdipapirer	-5.233	14.361

Banken har andeler i 4 rentefond. Finanstilsynet har presisert at andeler i verdipapirfond skal klassifiseres som aksjer og andeler og at avkastningen skal klassifiseres som inntekter fra aksjer og andeler og ikke renteinntekter.

NOTE 7 – ANDRE RENTEKOSTNADER

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon mv. av finansinstitusjoner pålegger alle banker å være medlem av Bankenes Sikringsfond.

Fondet garanterer for tap inntil kr 2 mill. som en innskyter har i en bank som er medlem av Bankenes Sikringsfond. Med innskudd menes enhver kredittsaldo i banken i henhold til konto som lyder på navn, samt forpliktelser etter innskuddsbevis til navngitt person.

Innbetaling til Bankenes Sikringsfond er beregnet på bakgrunn av et gjennomsnitt av innskudd og beregningsgrunnlaget for kapitaldekning ved utløpet av tredje og fjerde kvartal i kalenderåret før innbetalingsåret samt første og andre kvartal i innbetalingsåret. I tillegg benyttes kjernekapitaldekning ved foregående årsskifte. I 2018 ble det som i 2017 innbetalt avgift til Bankenes Sikringsfond.

	2018	2017
Avgift til Sikringsfondet	4.841	4.294
Sum andre rentekostnader	4.841	4.294

RENTER OG LIGNENDE KOSTNADER PÅ ANSVARIG LÅNEKAPITAL

	2018	2017
Ansvarlig lånekapital	3.867	3.308
Fondsobligasjoner	4.470	3.730
Sum renter ol. kostnader på ansvarlig lånekapital	8.337	7.038

Banken har et ansvarlig lån på kr 40 mill. som er utstedt 07.11.2014. Rentebetingelsen på lånet er 3 mndr. NIBOR + 1,80 % og et ansvarlig lån på kr 60 mill. som er utstedt 20.10.2016. Rentebetingelsen er 3 mndr. NIBOR + 2,70 %.

Banken har et fondsobligasjonslån på kr 60 mill. som er utstedt 26.04.2013. Rentebetingelsen er 3 mndr. NIBOR + 4,70 % og et fondsobligasjonslån på kr 30 mill. som er utstedt 19.12.2017. Rentebetingelsen er 3 mndr. NIBOR + 3,60 %.

NOTE 8 – PROVISJONSINNTEKTER OG PROVISJONSKOSTNADER

Provisjonsinntekter	2018	2017
Garantiprovisjon	1.047	1.344
Formidlingsprovisjon	2.740	2.418
Betalingsformidling	11.994	10.493
Verdipapirforvaltning og -omsetning	2.424	2.330
Provisjon Eika Boligkreditt	14.030	11.701
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	8.892	9.168
Andre provisjons- og gebyrinntekter	1.884	2.666
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	43.011	40.120

Provisjonskostnader	2018	2017
Transaksjonsavgifter og lignende	2.681	3.827
Betalingsformidling, interbankgebyrer	362	403
Andre provisjonskostnader	473	668
Sum provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester	3.515	4.898

NOTE 9 – PENSJON

Innskuddsbasert pensjonsavtale

Bankens ansatte er tilknyttet innskuddsbasert pensjonsordning. Det er kun de som har tatt ut pensjon / pensjonister som er igjen i gammel ytelsesordning. Pensjonskostnaden for innskuddsordningen er delvis belastet pensjonsfondet som banken har i Storebrand Livsforsikring AS. For ytelsesordningen er kostnadene utgiftsført i regnskapet. Prinsippene vedrørende ytelsesordningen er nærmere beskrevet under regnskapsprinsipper.

Pensjonsforpliktelser som dekkes over drift (usikrede ytelser)

AFP-ordningen er ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut AFP fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene.

	2018	2017
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	2,60 %	2,30 %
Forventet avkastning	2,75 %	2,50 %
Lønnsregulering	2,50 %	2,25 %
G-regulering	2,50 %	2,25 %
Pensjonsregulering	1,20 %	1,20 %
Arbeidsgiveravgift-sats	14,10 %	14,10 %
Spesifikasjon av netto pensjonskostnad i resultatregnskapet	2018	2017
Service cost inkl. renter og arbeidsgiveravgift (AGA)	652	369
Endringer i årets pensjonsopptjening inkl. renter og AGA	21	37
Sum amortiseringer inkl. AGA tap / (gev.)	5	7
Netto rentekostnader (inntekter)	-33	-92
Periodens netto pensjonskostnad / (inntekt)	645	321
Egenandel AFP	665	599
Innskuddsbasert ordning	2.588	2.787
Sum pensjonskostnader	3.898	3.707
Beløp mot OCI/direkte mot egenkapital i perioden		
Estimatavvik tap (gevinst) - endring diskonteringsrente	-462	-386
Estimatavvik tap (gevinst) - Endring annet (experience) DBO	62	521
Estimatavvik tap (gevinst) - Endring annet (experience) pensjonsmidler	-85	-527
Fonds- og rentegaranti kostnader	169	153
Estimatavvik tap (gevinst) i perioden ført mot OCI/egenkapitalen	-316	-239
Netto beløp i regnskapsført i balanseregnskapet inkl. arbeidsgiveravgift (AGA)	2018	2017
Netto (pensjonsforpliktelser)/ midler i periodens begynnelse	169	1.083
Pensjonsutbetalinger over egen drift	-241	-675
Estimatavvik (tap) / gevinst	-316	-239
Netto (pensjonsforpliktelser)/ midler ved periodens slutt	-388	169

NOTE 10 – LØNNS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2018	2017
Lønn til ansatte	40.271	41.352
Pensjoner	3.898	3.707
Sosial kostnader	9.757	10.450
Resten av administrasjonskostnader	39.771	42.579
Sum Lønn og generelle administrasjonskostnader	93.697	98.088
Antall ansatte pr 31.12.	64,0	67,0
Antall årsverk pr 31.12.	60,0	62,6
Gjennomsnittlig antall årsverk i året	60,0	60,9

NOTE 11 – LÅN OG YTELSER

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerenter og myndighetenes normrente.

Samlede rentesubsidierte rentevilkår: 1 071 105 kr.

Lån, garantier og sikkerhetsstillelser til tillitsvalgte er gitt etter samme vilkår som for bankens øvrige kunder, og er sikret i henhold til bestemmelsene for slike lån og garantier.

OTP – Obligatorisk tjenstepensjon er pliktig. Banken har pensjonsordning som tilfredsstiller kravene. Det er gjort avtale med adm. banksjef om gjensidig oppsigelsesfrist på 6 måneder. Utover dette er det ikke avtalt noen form for opphørsvederlag eller lignende, verken til adm. banksjef eller til styrets leder. Banksjefen inngår ikke i noen bonusordning.

	Lønn og honorarer	Pensjonsordning	Annen godtgjørelse	Sum	Lån
Ledende ansatte					
Jan Kleppe Adm. banksjef	1.514	176	238	1.928	3.798
Roger Sandvik Ass.banksjef	987	132	81	1.200	4.514
Gjertrud Grimsrud Administrasjonssjef	858	100	121	1.079	544
Jon Guste-Pedersen Banksjef Forretningsutvikling	1.507	174	263	1.944	1.566
Siw Mediaas Banksjef Personmarked	895	112	130	1.137	5.307
Joakim Fjellvang Hanssen Banksjef Bedriftsmarked	108	9	6	123	
Sum ledende ansatte	5.869	703	839	7.411	15.729
Styre					
Trond Stangeby , styreleder	154			154	5.634
Tor Markussen, nesteleder	118			118	1.007
Vigdis Hågensen , styremedlem	110			110	
Astri Ellegård Jacobsen , styremedlem	63			63	7.111
Morten Andresen , styremedlem	55			55	
Kjersti R.Larsen , ansattes repr.	680	46	69	795	260
Arild Bohlin, ansattes repr.	742	48	110	900	1.646
Samlede ytelser og lån til styret	1.922	94	179	2.195	15.658
Representantskap					
Grunde Olsen , leder	24			24	841
Magnar Kleiven , nesteleder	24			24	2.049
Samlede ytelser og lån til representantskapet	48	-	-	48	2.890

NOTE 12 – VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

	Driftsmidler	Bygninger	Tomt	Sum
Kostpris 01.01.2018	17.649	109.675		127.324
Tilgang	1.269			1.269
Tilgang biler				-
Tilgang Skien kontor	-			-
Tilgang Arendal kontor og Nord		1.564		1.564
Mva fradrag Skien Kontor	-39	-344		-383
Avgang bygg		-2.247		-2.247
Avgang bil	-476			-476
Kostpris 31.12.2018	18.403	108.648	-	127.051
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2018	9.384	32.171		41.555
Tilbakeførte avskrivninger på utrangerte driftsmidler				-
Aktiv Kontor avskrivninger		142		142
Sannidal kontor		411		411
Ordinære avskrivninger bil	574			574
Akkumulerte avskrivninger bank bygg	383	3.241		3.624
Avskrivninger Bamble avd.	302	266		567
Ordinære avskrivninger		112		112
Avskrivninger 31.12.2018	10.642	36.342		46.984
Bokført verdi 31.12.2018	7.761	72.306	-	80.067

		Herav utleid		Balanseført
Fast eiendom	Eiendomstype	Areal m ²	areale m ²	verdi 31.12
Kirkegaten 26, Kragerø	Forretning/kontor	2.105	435	68.136
Torget 8, Langesund solgt			0	-
Svinehaugen 11, Vinje	Hytte	100	0	730
Stabbestadd Leilighet				2.500
Sum		2.205	435	71.366
Vinje og Bjørkelokka	Tomt			940
Sum				72.306

NOTE 13 – SPESIFIKASJON AV ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	2018	2017
Andre driftskostnader		
Driftskostnader fast eiendom	2.475	2.848
Honorar ekstern revisor	746	752
Leie av lokaler	3.128	2.612
Maskiner, inventar og transportmidler	1.092	968
Eksterne tjenester	101	568
Forsikringer	233	297
Ordinære tap	98	227
Eiendeler overtatt ved inndrivelse	751	288
Andre driftskostnader	1.996	2.172
Sum andre driftskostnader	10.619	10.732

Spesifikasjon av revisjonshonorar:

Lovpålagt revisjon	549	600
Attestasjon	36	44
Skatterådgivning	-	-
Andre tjenester utenfor revisjon	162	108
Sum revisjonshonorar inkl. mva	747	752

NOTE 14 – SKATTEKOSTNAD

	2018	2017	
Beregning av betalbar skatt			
Resultat før skattekostnad	78.234	51.775	
Permanente forskjeller	-2.702	-18.463	
Endring midlertidige forskjeller	-1.426	-435	
Anvendelse av fremførbart underskudd	-	-9.775	
Avgitt konsernbidrag	-3.416	-23.100	
Skattepliktig inntekt, grunnlag betalbar skatt	70.688	1729	
Betalbar skatt på årets resultat, 25 %	17.672	432	
Skattekostnad	2018	2017	
Betalbar skatt for årets resultat	18.526	5.775	
Endring utsatt skatt	-610	3.049	
For mye/lite avsatt skatt tidligere år	-	7	
Formuesskatt	1.585	1.411	
Endring i utsatt skatt ført mot EK			
Sum skattekostnad	19.500	10.242	
Betalbar skatt fremkommer som følger:			
Formuesskatt	1.585	1.411	
Inntektsskatt	17.672	0	
Differanse mellom 25% og 24% på avgitt konsernbidrag	68	231	
Sum betalbar skatt	19.325	1.642	
Oversikt over midlertidige forskjeller	Endring	2018	2017
Anleggsmidler	-3.485	-2927	-6.412
Fremførbart underskudd	-	0	-
Netto pensjonsmidler	-169	0	-169
Gevinst og tapskonto	2.226	-72	2.154
Obligasjoner og andre verdipapirer	3.869	-8.455	-4.586
Andre forskjeller	-	595	279
Grunnlag utsatt skatt+ /utsatt skattefordel-	2.441	-10.859	-8.734
Bokført utsatt skattefordel (-) /utsatt skatt (+)	532	-2.715	-2.183
Endring i skattesats			
Sum bokført utsatt skattefordel		-2.715	-2.183
Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	2018		
25% skatt av resultat før skatt	19.558		
25% skatt av permanente forskjeller	-676		
25% av endring forskjeller knyttet til obl.og aksjer utenfor frikatsmetoden	-967		
For mye/lite avsatt skatt tidligere år	-		
Formuesskatt	1.585		
Skattekostnad i henhold til resultatregnskap	19.500		

Årets skattekostnad i resultatregnskapet består av betalbar skatt på årets inntekt justert med for mye/lite avsatt skatt i tidligere år samt endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt. Betalbar skatt i balansen består av skatt av alminnelig inntekt samt formuesskatt. Utsatt skatt (utsatt skattefordel) i balansen består av skatt på netto skatteøkende (skattereduserende) midlertidige forskjeller pr. 31.12 Skatt på avgitt konsernbidrag som er ført som økt kostpris på aksjer i andre selskaper, og skatt på mottatt konsernbidrag som er ført direkte mot egenkapitalen, er ført direkte mot skatt i balansen (føringen skjer mot betalbar skatt hvis konsernbidraget har hatt virkning på betalbar skatt og mot utsatt skatt hvis konsernbidraget har hatt virkning på utsatt skatt.

NOTE 15 – KONTANTER OG INNSKUDD I NORGES BANK

Kjøp av valuta for videresalg til kunder gjøres via avtaler med andre norske finansinstitusjoner og Norsk Kontanthåndtering.

	2018	2017
Kontanter og fordringer på sentralbanker		
Kontanter i norske kroner	10.662	10.893
Kontanter i utenlandske valutasorter	1.037	1.983
Innskudd i Norges Bank	65.124	53.893
Sum kontanter og fordringer på sentralbanker	76.822	66.768

NOTE 16 – OVERTATTE EIENDELER

Overtatte eiendeler	2018	2017
Boligeiendommer	17.116	16.415
Næringseiendommer	13.171	15.921
Tomter	-	-
Sum overtatte eiendeler	30.287	32.336

NOTE 17 – EIERINTERESSER I TILKNYTTETE SELSKAPER OG KONSERNSELSKAPER

Transaksjoner mellom Skagerrak Sparebank og deres datterselskaper har i 2018 har vært relatert til daglig bankdrift. Investmar AS har imidlertid mottatt konsernbidrag på kr. 3,5 mill. Det har i 2018 ikke vært gjennomført andre transaksjoner mellom noen av partene.

NOTE 17 – EIERANDELER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTENDE SELSKAPER OG KONSERNSELSKAPER

Selskapets navn	Kontor-kommune	Selskaps-kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK 2018	Resultat 2018
Holtartun AS	Bamble	1 500	1 500	100 %	-1.196	-
Stokkevannsveien 19 AS	Bamble	1.000	1.000	100 %	463	40
Nissedal Utvikling AS	Bamble	30	30	100 %	11	-2
Bjørkelokka AS	Bamble	800	800	100 %	-4.567	-262
Ruber Eiendom AS	Bamble	400	400	100 %	-2.268	-230
Investmar AS	Kragerø	6.540	5.450	100 %	20.371	-691
Vestmar Production AS*	Kragerø	35.030	30	100 %	17.082	-3.906
Agder Meglerinvest AS	Kragerø	8.500	5.000	100 %	7.993	-506
Skien Eiendomsmegling AS	Skien	1.400	600	100 %	588	-1.012
Grenland Eiendomsmegling AS	Bamble	400	400	51 %	1.195	1.020
Telemarksmegleren AS	Kragerø	138	138	46 %	2.803	630

* Selskapets tall er foreløpige tall basert på ikke revidert regnskap

OVERSIKT OVER MELLOMVÆRENDE

Selskapets navn	Gjeld 2018	Gjeld 2017	Konsenbidrag 2018	Konsenbidrag 2017	Fordring 2018	Fordring 2017
Holtartun AS	-	-	-	-	3.880	3.880
Stokkevannsveien 19 AS	165	16	-	-	3.514	3.503
Nissedal Utvikling AS	63	64	-	-	452	450
Bjørkelokka AS	-	93	-	-	7.917	7.873
Ruber Eiendom AS	497	582	-	-	7.019	7.005
Investmar AS	16.063	12.464	3.537	-	-	-
Vestmar Production AS *	24.936	23.505	-	23.100	44.190	29.687
Agder Meglerinvest AS	1.128	-	-	-	11.072	-
Skien Eiendomsmegling AS	283	-	-	-	-	-
Grenland Eiendomsmegling AS	1.946	1.239	-	-	-	-
Telemarksmegleren AS	2.133	4.330	-	-	-	-

* Selskapets tall er foreløpige tall basert på ikke revidert regnskap

NOTE 18 – GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKUDD FRA KUNDER

Gjeld og gjennomsnittlig rente 31.12.	2018		2017	
	Beløp	%	Beløp	%
Gjeld til kredittinstitusjoner				
Uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	25.060		25.227	
Med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	-		0	
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	25.060	1,23 %	25.227	1,23 %
Innskudd fra og gjeld til kunder				
Uten avtalt løpetid	5.219.860		4.880.019	
Med avtalt løpetid	665.190		665.683	
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	5.885.050	1,14 %	5.545.702	1,21 %

Innskudd fra kunder	2018		2017	
	Beløp	%	Beløp	%
Lønnstakere og lignende	4.179.549	71,0 %	4.127.574	74,4 %
Utlandet	196.129	3,3 %	72.208	1,3 %
Næringssektor fordelt:				
Jordbruk, skogbruk, fiske	62.388	1,1 %	51.931	0,9 %
Industriproduksjon	64.434	1,1 %	52.014	0,9 %
Bygg og anlegg	108.932	1,9 %	107.892	1,9 %
Varehandel, hotell/restaurant	104.104	1,8 %	109.078	2,0 %
Transport, lagring	41.933	0,7 %	40.396	0,7 %
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	583.187	9,9 %	409.285	7,4 %
Sosial og privat tjenesteyting	395.370	6,7 %	455.613	8,2 %
Offentlig forvaltning	149.025	2,5 %	119.712	2,2 %
Sum innskudd	5.885.050	100,00 %	5.545.702	100,00 %

Innskudd	2018		2017	
	Beløp	%	Beløp	%
Nedre Telemark	4.119.966	70,0 %	3.920.176	70,7 %
Resten av Telemark	64.719	1,1 %	59.594	1,1 %
Oslo	599.603	10,2 %	594.634	10,7 %
Resten av landet	904.633	15,4 %	899.091	16,2 %
Personer bosatt i utlandet	196.129	3,3 %	72.208	1,3 %
		0,0 %		0,0 %
		0,0 %		0,0 %
Sum innskudd	5.885.050	100,00 %	5.545.702	100,00 %

NOTE 19 – GJELD OPPTATT VED UTSTEDELSE AV OBLIGASJONER INKL. ANS. LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONER

Utestående pr 31.12.2017	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført Verdi	Amortisering	Nominell rente
Lånetype/ISIN						
Sertifikatlån						
NO0010832066	07.09.2018	06.09.2019	100.000	99.987		1,32 %
Obligasjonslån						
NO0010731888	27.02.2015	27.02.2019	145.000	144.870		1,85 %
NO0010778475	11.11.2016	11.11.2019	300.000	300.100		2,00 %
NO0010782824	24.01.2017	24.04.2020	300.000	300.100		1,82 %
NO0010790504	05.04.2017	05.10.2020	300.000	299.892		1,75 %
NO0010795909	07.06.2017	07.06.2021	300.000	300.266		1,96 %
NO0010807175	03.10.2017	03.10.2022	300.000	299.718		1,87 %
NO0010813918	09.01.2018	10.01.2022	350.000	350.591		1,78 %
NO0010825078	13.06.2018	13.09.2021	350.000	350.084		1,85 %
NO0010839327	13.12.2018	13.06.2022	100.000	99.931		2,03 %
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			2.545.000	2.545.539		
Fondsobligasjon						
NO0010818172	09.03.2018	evigvarende	60.000	60.000		4,68 %
NO0010812415	19.12.2017	evigvarende	30.000	30.000		4,88 %
Sum fondsobligasjonslån			90.000	90.000		
Ansvarlig lån						
NO0010722846	07.11.2014	07.11.2024	40.000	40.000		2,97 %
NO0010776669	20.10.2016	20.10.2026	60.000	60.000		3,78 %
Sum ansvarlig lån			100.000	100.000		

Banken har i 2018 betalt en gjennomsnittlig rente på 1,79 % sertifikat- og obligasjonslån, 5,53 % på fondsobligasjonslån og 3,26 % på ansvarlig lån.

NOTE 20 – SPESIFIKASJON AV ANNEN GJELD

	2018	2017
Annen gjeld		
Bankremisser	706	902
Betalingsformidling	752	328
Skyldige offentlige avgifter	-154	1.269
Betalbar skatt	19.326	1.643
Skattetrekk	610	3.049
Leverandørgjeld	82	198
Annen gjeld ellers	25.394	16.637
Konserbidrag	27.016	23.100
Sum annen gjeld	73.732	47.126

NOTE – 21 EGENKAPITAL

	Innskutt egenkapital	Spb. fond	Gavefond	Utjevn.fond	Egenkapital
Egenkapital 01.01.2018	114.472	808.123	2.409	4.563	929.567
Utbetalte gaver					-
Endring i estimatavvik pensjoner direkte mot egenkapitalen		237			237
Årets innskutt egenkapital og overkursfond	-				-
Årets utjevningsfond				3	3
Årsoppgjørdisposisjoner		48.709	500		49.209
Egenkapital 31.12.2018	114.472	857.069	2.909	4.566	979.016

	2018	2017
Overført til gaver og gavefond	2.500	2.500
Overført til utjevningsfond	3	53
Overført til Sparebankens fond	48.709	36.287
Overført til utbytte	7.518	2.693
Sum	58.730	41.534

NOTE 22 – GARANTIANSVAR

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriterium at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr 31.12.18 lån for 3 240,5 mill. kroner hos EBK.

Garantibeløpet overfor EBK er todelt:

Tapsgaranti: Den samlede tapsgaranti er begrenset til 1 % av bankens utlånsportefølje i EBK, minimum 5 millioner kroner eller 100 % av låneporteføljen hvis den er lavere enn 5 millioner kroner. Banken plikter å dekke 80 % av konstaterte tap på lån i portefølje formidlet til EBK, og EBK kan motregne overskytende del på 20 % i ubetalte provisjoner til alle eierbanker, proratarisk fordelt ut fra den enkelte banks andel av utlånsporteføljen på det tidspunkt tapet konstateres, i en periode på inntil 12 måneder fra tap konstateres.

Saksgaranti: Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern.

Banken har en likviditetsforpliktelse mot EBK. EBK har i sin risikostrategi krav om at overskuddslikviditeten minst skal dekke 75 % av likviditetsbehovet de nærmeste 12 måneder. I tillegg skal EBK's overskuddslikviditet være minst 6 % av innlånsvolumet. Likviditetsforpliktelsen er inngått i en Avtale om kjøp av OMF (Note Purchase agreement). Forpliktelsen om kjøp av OMF fra EBK utløses kun hvis markedssituasjonen er slik at EBK ikke kan finansiere likviditetsbehovet i OMF-markedet, og derfor må utstede obligasjoner direkte til eierbankene. Pr. 31.12.2018 var likviditetsforpliktelsen til EBK beregnet til 0.

Banken har også en avtale med EBK om kapitalstøtte. Kapitalstøtten inntreffer hvis EBK har behov for ansvarlig kapital for å nå sitt kapitalmål på 10 %. EBK har ikke offentliggjort evt. emisjonsbeløp for 2019.

Garantiansvar	2018	2017
Betalingsgarantier	28.273	32.329
Kontraktsgarantier	24.427	23.679
Andre garantier	550	450
Samlet garantiansvar overfor kunder	53.250	56.458
Garanti overfor Eika Boligkreditt	59.037	83.944
Sum garantiansvar	112.287	140.402
Garanti til Bankenes Sikringsfond	-	-

Alle lån i EBK ligger innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, altså i godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset. Banken overtar misligholdte lån fra Eika Boligkreditt. Bankens utlån gjennom EBK gjelder i all vesentlighet nye lån eller refinansiering, og disse har i all vesentlighet ikke vært bokført på bankens balanse.

Siden lån formidlet til EBK utelukkende er godt sikrede lån, forventer banken lav misligholds sannsynlighet samt at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse ikke vil være vesentlig for bankens likviditet. Forutsatt 1 % mislighold i porteføljen, vil dette utgjøre 32,4 mill. kroner.

Likviditetsrisikoen knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset.

Garantier til Eika Boligkreditt AS	2018	2017
Total andel av garantiramme		
Saksgaranti	26.632	56.562
Tapsgaranti	32.405	27.382
Samlet garantiansvar overfor Eika Boligkreditt AS	59.037	83.944

Garantier fordelt geografisk	2018		2017	
Nedre Telemark	45.119	40,2 %	52.221	37,2 %
Resten av Telemark	290	0,3 %	135	0,1 %
Oslo	1.192	1,1 %	1.192	0,8 %
Resten av landet	6.649	5,9 %	2.910	2,1 %
Garanti overfor Eika Boligkreditt	59.037	52,6 %	83.944	59,8 %
Sum garantier	112.287	100,00 %	140.402	100,00 %

NOTE 23 – NØKKELTALL

Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert	2018	2017
Resultat		
Kostnader i % av inntekter	57,60 %	58,14 %
Egenkapitalavkastning*	6,15 %	4,87 %
Netto rentemargin hittil i år	1,49 %	1,48 %
Resultat per egenkapitalbevis	6,70	2,44
Innskudd og Utlån		
Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	26,09 %	24,98 %
Andel av utlån til EBK av totale utlån på balansen	40,02 %	36,56 %
Innskuddsdekning	72,69 %	74,05 %
* EK-avkastning etter beregnet skatt – Annualisert		
Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert	2018	2017
Soliditet		
Ren kjernekapitaldekning	16,05 %	17,86 %
Kjernekapitaldekning	17,90 %	19,51 %
Kapitaldekning	19,95 %	21,38 %
Uvektet kjernekapital	8,92 %	9,53 %
Konsolidert kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	15,61 %	
Kjernekapitaldekning	17,51 %	
Kapitaldekning	19,56 %	
Uvektet kjernekapital	7,80 %	
Likviditet		
LCR	149	167
NSFR	134	150

NOTE-24-EGENKAPITALBEVIS

Nøkkeltall egenkapitalbevis	2018	2017
Eierbrøk	12,16 %	12,81 %
Resultat per EK bevis	6,70	2,44
Bokført EK per EK bevis	112,78	108,52
Utbytte per EK bevis	6,70	2,40

20 største egenkapitalbevis eiere	Antall EK-bevis	Eierandel
Fredensborg AS	84.112	7,5 %
Babord AS	80.192	7,1 %
Haukelifjell Utvikling AS	31.610	2,8 %
Gardo Invest AS	29.138	2,6 %
Preciso Holding AS	25.539	2,3 %
Geir Atle Kvamme	24.300	2,2 %
Timotei AS	24.000	2,1 %
Frednes Consult AS	18.919	1,7 %
Maro International Trading Company AS	18.910	1,7 %
Mesco AS	18.864	1,7 %
Haukvik AS	15.000	1,3 %
Bamble Kommune	14.347	1,3 %
Ragnar Isaksen	12.442	1,1 %
Gossa Invest AS	12.300	1,1 %
Arild Skarshaug	11.726	1,0 %
Børre Jørgensen	11.676	1,0 %
Lascala Consulting AS	11.064	1,0 %
Oddvar Gjømle	10.710	1,0 %
MA-Invest AS	10.562	0,9 %
Ragnar Sannes	10.401	0,9 %
Sum 20 største eiere	475.812	42,4 %
Øvrige	646.356	57,6 %
Sum totalt	1.122.168	100,0 %

Egenkapitalbevis ledende ansatte og styrende organer inkludert nærstående	Antall EK-bevis
Ledende ansatte	
Jan Kleppe	25.539
Roger Sandvik	2.973
Inge Glittum	2.691
Pål-Fredrik Andersen	2.600
Jon Gunnar Guste-Pedersen	1.230
Gjertrud Sannes Grimsrud	1.000
Jan Petter Hemsborg	768
Siw Mediaas	500
Sum ledende ansatte	37.301

Styre inkludert nærstående	
Trond Stangeby	1.700
Vigdis Hågensen	7.385
Morten Andresen	10.562
Kjersti Røneid Larsen	1.000
Arild Bohlin	1.000

Sum styre	21.647
------------------	---------------

Representantskap inkludert nærstående	
Magnar Kleiven	4.000
Grunde Olsen	2.460
Johannes Garstad	200
Halvor Vinje	31.610
Jørn Pettersen	80.192
Roy Lundquist	18.910
Torbjørn Haukvik	15.000
Gisle Lunde	2.079
Pål Meen	9.564
Tom Markus	101
Bente Brynhildsen	478
Anette Sanderød Wold	50
Einar Engvoldsen	500

Sum representantskap	165.144
-----------------------------	----------------

NOTE 25–SPESIFIKASJON AV DRIFTSINNTEKTER

SPESIFIKASJON AV DRIFTSINNTEKTER

<i>Tall i tusen kroner</i>	2018	2017
Renteinntekter og lignende inntekter	262.060	241.243
Sum rentekostnader og lignende kostnader	121.829	112.286
Netto rente-kredittprovisjonsinntekter	140.231	128.957
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	43.011	40.119
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	3.515	4.898
Netto provisjonsinntekter	39.496	35.221
Sum andre driftsinntekter	3.257	1.848
Sum driftsinntekter	182.984	166.026

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Skagerrak Sparebank

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Skagerrak Sparebanks årsregnskap.

Årsregnskapet består av: • Balanse per 31. desember 2018 • Resultatregnskap for 2018 • Kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2018 • Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	Etter vår mening: Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av bankens finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
---	--

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av banken slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at annen informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og banksjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og banksjef (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til bankens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

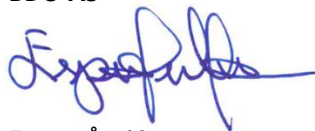
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Skien, 8. mars 2019

BDO AS

Espen Åsulfen
statsautorisert revisor

SKAGERRAK SPAREBANK

Gode råd gir bedre råd.

ARENDAL

KRAGERØ SENTRUM

SANNIDAL

STATHELLE

SKIEN